

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta
Katedra křesťanské výchovy

LETNÍ DĚTSKÝ TÁBOR CESTOU KE SVATOSTI

Bakalářský projekt

Autor: Marie Ivičičová
Vedoucí práce: Mgr. Helena Pospíšilová, Ph.D.

Olomouc 2021

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářský projekt vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury pod vedením Mgr. Heleny Pospíšilové Ph.D.

.....

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Heleně Pospíšilové Ph.D. za odborné vedení bakalářského projektu, její pomoc, ochotu, cenné rady trpělivost a veškerou další podporu. Dále bych chtěla poděkovat panu faráři ICLic. Mgr. Jiřímu Janouškovi za jeho rady a ochotu jít se mnou do realizace tohoto projektu.

Obsah

Úvod	6
1 Farnost Hovorany	8
1.1 Historie	8
1.2 Farnost dnes	8
1.3 Aktivity ve farnosti.....	9
1.4. SWOT analýza farnosti.....	12
1.4.1 Vize a cíle	13
1.4.2 Silné stránky farnosti	14
1.4.3 Slabé stránky	15
1.4.4 Příležitosti	16
1.4.5 Hrozby	16
2 Zajištění tábora.....	18
2.1 Situace farních táborů	18
2.2 Personální zajištění a organizace tábora	18
2.3 Umístnění tábora.....	19
2.4. Financování tábora	20
2.5 Propagace	21
2.6 Organizace	22
2.6.1 Věk účastníků tábora.....	22
2.6.2 Průběh dne	23
2.6.3 Řešení nepříznivého počasí a aktivity.....	23
2.6.4 Stravování.....	24
3 Program	25
3.1 Cíl tábora	25
3.2 Sobota, den příjezdu	26
3.3 Neděle – Panna Maria	33
3.4 Pondělí – Cyril a Metoděj	46
3.5 Úterý – svatá Zdislava.....	58
3.6 Středa – svatý Václav.....	74
3.7 Čtvrtek – svatá Anežka Česká.....	82
3.8 Pátek – svatý Jan Sarkander	91
3.9 Sobota – ukončení a odjezd domů	103

Závěr	106
Seznam použité literatury	107
Seznam příloh.....	111

Úvod

Letní dětské tábory zajišťují pro děti zajímavé programy, stravu a také ubytování. Krom společných zážitků dětí poskytují rodičům chvíle, kdy je o jejich děti postaráno a oni nemusí řešit při zaměstnání, kdo se o jejich dítě v době letních prázdnin postará.

Farnost je „určité, natrvalo zřízené společenství křesťanů v místní církvi, svěřené pod vedením diecézního biskupa do pastorační péče faráři, jako jejímu vlastnímu pastýři.“¹ Křesťané se setkávají ke společně prožitým chvílím. Nejedná se přitom jen o mše svaté, ale jsou to také různé společné akce, které farnost pro své farníky pořádá.

Děti z farnosti Hovorany by rády svůj volný čas prožívaly více spolu, a tak jejich společným snem je farní dětský tábor. Snažila jsem se tedy dětem vyjít vstříc, a proto jsem vytvořila tento bakalářský projekt.

Farnost Hovorany, stejně jako děti z této farnosti velmi dobře znám. Do farnosti jsem se před dvaadvaceti lety vdala. Nejprve jsem zde začala učit náboženství, později připravovat děti na soutěž Bible a my. Dnes ve farnosti spravuji farní web, učím náboženství, jsem v pastorační radě, se kterou společně pořádáme různé akce. Pro děti společně s panem farářem a animátorkami farnosti, které vedou společenství dětí, pořádáme akce pro děti, jako jsou společné výlety, táboráky a hravé dopoledne či odpoledne a další. Nezapomínáme však ani na dospělé.

Cílem bakalářského projektu je tedy vytvoření návrhu pro týdenní farní tábor pro děti z farnosti, které navštěvují hodiny náboženství. Cílem týdenního pobytu je prohloubit lásku k Bohu a jednotlivými aktivitami přiblížit život světců. Děti se již dále nemají dívat na svatost jako na něco nedosažitelného, ale mají si uvědomit, že světci byli lidé, jako jsme my. Dalším úkolem je společně prožít několik dní, které by vedly k rozvoji spolupráce a vzájemné úctě.

Projekt je rozdělen do tří kapitol. První kapitola se věnuje farnosti Hovorany, její historii, tomu, jak farnost vypadá dnes a jaké aktivity farnost pro své farníky nabízí. Dále

¹ Srov. CIC kán. 515 § 1.

se zabývá SWOT analýzou farnosti, v níž jsou shrnuty její silné a slabé stránky, příležitosti a případné hrozby.

Druhá kapitola popisuje organizaci tábora před jeho realizací (umístění, finanční stránku, propagaci tábora, cílovou skupinu a stravování).

Poslední třetí kapitola přibližuje program tábora. Děti se budou každý den seznamovat s životy některých světců prostřednictvím různých aktivit, které jim budou přibližovat jejich život.

1 Farnost Hovorany

Obec Hovorany leží na jihu Moravy v oblasti Moravského Slovácka v okrese Hodonín. Celá obec je dlouhá 2 445 m a má 2 179 obyvatel. Vesnice je obklopena vinohrady. Jedná se tedy o vinařskou obec, která sousedí s obcemi Šardice, Čejč a katastrálně také s obcemi Karlín a Mutěnice.

V obci jsou dva kostely, jeden patří římskokatolické farnosti, ten je zasvěcen sv. Janu Křtiteli, a druhý patří církvi Československé husitské, zasvěcen je Božskému Spasiteli.

1.1 Historie

Farnost Hovorany se nachází v brněnské diecézi a patří do hodonínského děkanství. Skládá se ze tří obcí, a to Hovorany, sousední Čejč a obce Terezín. Dříve však tomu tak nebylo. Když se roku 1725 postavil v Hovoranech nový kostel zasvěcený sv. Janu Křtiteli, patřily Hovorany pod sousední Šardice. Až roku 1845 dostávají Hovorany svého prvního faráře.² Sousední obec Čejč byla k farnosti připojena až roku 1783 s filiálním kostelem sv. Vendelína, který dala postavit hraběnka Marie Antonie Czoborová jako díky za odvrácení moru v roce 1730. Vedle Čejče leží obec Terezín, která nese jméno po císařovně Marii Terezií. Tato maličká dědinka byla k hovoranské farnosti přifařena roku 1873, místní kostel zde byl postaven až v roce 1932.³

1.2 Farnost dnes

V dřívějších dobách do kostela chodila téměř celá obec, dnes už je to horší. V říjnu roku 2019 se uskutečnilo v brněnské diecézi sčítání věřících. Biskupství následně vypracovalo tabulku pro duchovní správce s porovnáním, kolik lidí chodilo do kostela od prvního sčítání po převratu, které se uskutečnilo roku 1994 až do posledního sčítání v roce 2019. Když nebudeme porovnávat jednotlivá léta, ale jen první a poslední rok, zjistíme, že v roce 1994 chodilo ve farnosti na pravidelné bohoslužby 918 farníků, z předloňského roku máme údaj dost nižší,

² Srov. IVIČIČOVÁ, Irena. *Proměny Hovorany*. str. 66

³ Srov. Z historie farnosti, Farnost-hovorany.cz [online], [cit. 15-3-2020]

je to 390 farníků.⁴ Tedy úbytek 528 lidí. Když se zadíváte na tabulku více, zjistíte, že nejvíce lidí, kteří se účastní bohoslužeb, je v důchodovém věku. Jak dostat mladé lidi do kostela je otázka mnohých, ale i místního faráře a farní rady.

1.3 Aktivity ve farnosti

Samotná farnost pořádá pro své farníky spoustu aktivit, kterých se účastní vždy řada lidí. Kdybychom začali kalendářním rokem, pod záštitou farnosti se pořádá Tříkrálová sbírka, dvakrát za rok také ekumenické bohoslužby spolu s církví Československou husitskou.

V době postní organizujeme akci Křížová cesta mezi vinohrady s modlitbou za obec. Vždy první pátek po popeleční středě vychází 50-70 farníků po večerní bohoslužbě na trasu dlouhou 7–8 km s modlitbou za obec. Jednotlivá zastavení jsou kříže, které po cestě potkáváme. Celá trasa je naplánovaná tak, aby se obešlo přesně 14 křížů. Jednotlivá zastavení čtou účastníci, kteří jsou k tomu ochotní i ve ztížených podmínkách. Protože se jde mimo obec, kde není vidět na cestu, děti nesou louče a lucerny. Další postní akcí je pomazání nemocných. Jednu postní sobotu dopoledne je v kostele bohoslužba, na níž pan farář udílí tuto svátost. Po mši svaté se farníci přesunují do prostor pod farou, kde je pro ně přichystáno malé pohoštění. Zvláště pro seniory je to příležitost se spolu setkat, promluvit, chvíli pobýt. Často se tito starší lidé vidí pouze při této příležitosti, je zajímavé sledovat jejich reakce při společném posezení a také loučení s nadějí, zda se za rok zase sejdou.

K době velikonoční patří paškál, a tak ještě v době postní se v prostorách pod farou pro děti pořádá tvořivé odpoledne, kdy si děti, někdy za pomoci rodičů, tvoří své originální paškálky. Pro děti je dále připraveno ještě další tvoření – vymalovánky, tvoření křížků z kolíčků na prádlo apod.

V červnu pořádá farnost ve spolupráci s místním spolkem Lidový dům pout' rodin, cílem je vždy nějaké poutní místo. Tam pout' začíná mši svatou a následující program je věnován dětem, proto se poutníci dále přesunují do zoo nebo někam na zámek apod. V červnu se slaví místní tradiční hody. A také se děkuje při mši svaté za uplynulý školní rok.

⁴ Viz Příloha 1

O prázdninách se pořádají dva výlety, jeden na začátku prázdnin, druhý na konci. S dětmi se vyráží vlakem do nějakého města. Například v roce 2019 se bylo na výletě v Olomouci, kdy se naplánovala trasa po místních kostelích. Každý kostel si účastníci prohlédli, u každého se řekla nějaká zajímavost. Na konci výletu na nádraží se pro děti, ale nejen pro ně, ale i pro dospělé, kteří se výletu také účastnili, připravil krátký testík na ověření znalostí, kdo si z uplynulého dne toho nejvíce zapamatoval.

Více kreativity a aktivit nabízí farní cyklovýlety, které se pořádají také hlavně pro děti. Během cesty jsou vždy zastávky, na kterých je připravena nějaká aktivita, při které děti získávají nové informace. A tak se například cestovalo se sv. Cyrilem a Metodějem nebo se putovalo za místními pověstmi. Dalšími plánovanými prázdninovými akcemi jsou pout' vlakem na sv. Hostýn a pěší výlet do blízké obce.

Při poutích se nemyslí jen na děti, ale i na dospělé, a o prázdninách se vyráží také na poutě spolu s farností Čejkovice. Jelo se do Polska, kde se putovalo po stopách Jana Pavla II. nebo se také projela poutní a zajímavá místa na Slovensku.

V září je ve farnosti vždy čeká zásvětná pout' k Panně Marii do Žarošic. Již několik let se pořádá mše svatá pro děti na poděkování za prázdniny a s prosbou síly Ducha svatého pro nadcházející školní rok. K tomu jsou také přizpůsobené komentované obětní dary, kdy každý obětní dar něco symbolizuje. Děti nosí např. žákovskou knížku, sešit, učebnici a prosí třeba již u zmiňované žákovské knížky, aby tam byly známky, které si děti zaslouží, a aby rodiče pochopili, že se jim občas něco nepovede. S batůžkem se děkuje za výlety, které se během prázdnin uskutečnily, a děkuje se za šťastné návraty domů.

Na podzim, když venku fouká vítr, chodí děti pouštět draky a když se nepovede počasí, prožijí děti spolu společné dopoledne, které se ukončí táborákem. Na konci občanského roku se slaví společná mše svatá na svátek Mlád'átek z Betléma. Bohoslužba je sloužena za děti z farnosti. Jelikož se ve farnosti většinou pořádají nějaké aktivity, např. děti sbírají razítka vždy za účast na mši svaté a účastní se různých soutěží, při této bohoslužbě je příležitost děti před farností pochválit, co všechno zvládly a co dokázaly.

Během celého roku se pořádají pro děti dětské mše svaté, vždy v pátek, kdy děti mají své přímluvy. Nyní je zavedeno, že se poslouchá nějaký úryvek z Bible, děti se nejprve pan farář ptá, co všechno si zapamatovaly z předchozí mše svaté, potom následuje nějaký úryvek a znovu zkouška, co všechno si děti zapamatovaly.

V době adventní a postní jsou pro děti připraveny katecheze v sakristii, kdy se s dětmi probírá, jak dávaly pozor při čtení nebo při evangeliu a vše se ještě pojí také s nějakým biblickým místem. Děti si pak odnášejí obrázek biblického místa a doma si je zakládají do složek. A jelikož je to doba, kdy se všichni připravují na Vánoce či Velikonoce, tak děti dostávají také nějaký malý úkol, který je bude provázet po celý týden a který se budou snažit plnit – někoho chválit, někoho navštívit, za někoho se pomodlit...

V roce 2019 se pro děti uspořádala víkendová akce, kdy se odjelo na faru na Vysočině. Ač to bylo poprvé, odjízďelo 45 dětí. Celý víkend prožívaly se sv. Janem Nepomuckým, a tak veškeré aktivity se pojily s tímto českým světce, aby se s ním děti co nejvíce seznámily. Děti hledaly informace, které byly schované po faře, a mohly se seznámit s mládím tohoto světce. Ačkoliv Jan Nepomucký uměl mlčet, děti jazyk využily, dostaly různé jazykolamy a zkoušely je říct co nejrychleji za sebou nebo ochutnávaly různé jídlo se zavázanýma očima a hádaly, co dostaly ochutnat. Nechyběly ani vycházky do přírody a stezka odvahy do sklepa místní fary.⁵

⁵ Informace získány z fotogalerie farního webu a rozhovoru s P. Jiřím Janouškem, farářem ve farnosti 3. 3. 2020

1.4. SWOT analýza farnosti

Vize a cíle organizace
<ul style="list-style-type: none">- vytvořit fungující rodinu směřující do Božího království- práce s dětmi, mládeží, rodinami a seniory- ekumenismus- podpora lidové zbožnosti- ekonomická soběstačnost- pořízení nových varhan – Čejč- pořízení nového ozvučení – Hovorany- zřízení sociálního zařízení v prostorách okolo kostela v Hovoranech

Silné stránky
<ul style="list-style-type: none">- lidová zbožnost- velikost obce- touha zapojit se do nabízených aktivit- relativní ekonomická soběstačnost- bezbariérovost- kontakt s nemocnými- spolupracovníci ve farnosti- nové mladé animátorky- společenství dětí- nově zbudované prostory pod farou- výuka náboženství na ZŠ

Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- chybějící mládež- podnikání občanů- svéráznost jižní Moravy- farnost rozdělena na 3 obce- chybí několikadenní akce pro děti a mládež

Příležitosti
<ul style="list-style-type: none">- touha po lidové zbožnosti- dodržování tradic- blízkost ostatních farností- blízkost obcí v rámci farnosti- finanční dary

Hrozby
<ul style="list-style-type: none">- ekonomický zájem převáží ten duchovní- celostátní hrozby- možné vysídlování- vymření populace- vysoký věk farnosti- množství spolupracovníků- personální obsazenost- nový pan farář- COVID -19

1.4.1 Vize a cíle

Cílem každé farnosti je vytvoření jedné společné rodiny, kdy budou mít lidi k sobě blízko bez zbytečného pomlouvání a ubližování. Rodinu, která se má ráda, v níž umí jeden druhému pomoci a chce společně směřovat do Božího království.

Jedním z cílů je také práce s dětmi, protože děti jsou základem dobrého společenství, je to znamení, že farnost nevymře. Dobrou spoluprací a dobrou funkčností farnosti je, aby se začalo již od útlého dětství. Samozřejmě je i vhodné motivovat mládež a rodiny. Nemělo by se též zapomínat na místní seniory. Nejenom se společně scházet ke slavení mše svaté, ale také mimo ni přicházet na různé setkání, které lidi ještě víc sblíží.

V obci kromě katolické církve ještě sídlí církve Československá husitská, je proto vhodné pěstovat u obou církví ekumeničnost, aby si navzájem pomáhaly a podporovaly se. Nyní se setkávají farníci obou církví při slavení ekumenických mší svatých, ovšem vždy převládají farníci domácí farnosti. Je tedy na místě prohloubit vztah mezi těmito církvemi.

Mezi lidovou zbožnost patří třeba májové pobožnosti, růžencové pobožnosti, různé poutě, a to nejen ty místní ke kapli sv. Rocha, ale také na různá poutní místa. Putování s prosbami za uzdravení se tradují od nepaměti, proto by se i nadále měla lidová zbožnost podporovat a snažit se vypěstovat i v mladé populaci.

Farnost se snaží být ekonomicky nezávislá, snaží se mít finanční prostředky na potřebné opravy svých budov a na další očekávané, ale i neočekávané výdaje. Ve filiálním kostele začínají dosluhovat varhany, budou se tedy muset pořídit nové. Stejně tak přestává fungovat ve farním kostele v Hovoranech ozvučení kostela. Pro správné porozumění mluveného slova bude třeba také pořízení nových mikrofonů a reproduktorů, aby mše svaté neztrácely na kvalitě.

U farního kostela chybí sociální zařízení, které je v poslední době hodně žádané od farníků, ale i od poutníků, kteří přes Hovorany putují na nedaleké poutní místo v Žarošicích. Zřízení sociálního zařízení je tedy dobrým záměrem místní farnosti. Využili by jej také návštěvníci přilehlého hřbitova, proto by tyto prostory mohl zřídit i místní obecní úřad.

1.4.2 Silné stránky farnosti

Mezi silné stránky farnosti patří, jak již bylo zmíněno, lidová zbožnost. Místní farníci přímo touží po poutích a procesích. Pořádá-li farnost nějakou pouť, nesetkala se ještě s nezájmem farníků. Farnost se nachází v přiměřeně velké obci, kdy na místní velikost kostela je dostatek farníků, kteří se neváhají zapojit do nabízených aktivit, ať se jedná o děti nebo dospělé.

Farnost je relativně ekonomicky soběstačná a nepotřebuje se zadlužovat. Když je potřeba, farníci neváhají na dobrou věc pomoci prostřednictvím nedělní sbírky, kdy rádi věnují finanční prostředky na potřebné výdaje farnosti nebo se zapojí do prací, kdy se vše zvládne svépomocí. Místní donátoři, kteří jsou zapojeni do velké rodiny donátorů Fondu Puls brněnského biskupství, přispívají na místní farnost nemalou částkou. Fond Puls zabezpečuje chod brněnské diecéze. Farnosti do něj přispívají částkou 480 Kč za dospělou osobu. Tato částka se platí vždy na jeden rok. Příspěvek farnosti je tedy snížen o tyto donátorské dary. Finance z Fondu Puls jdou na mzdy kněží a na potřeby farností⁶.

Farnost nemá nouzi o donátory a nemá ani nouzi o spolupracovníky ve farnosti, počty kostelníků, akolytů, katechetek⁷ mluví za vše. Ekonomická a pastorační rada, která se pravidelně schází, nemá nouzi o své členy. Ochotně a rádi také pomůžou i ostatní farníci. Farnost své spolupracovníky umí také dobře využít, nezapomíná tedy ani na nemocné. Kněz je navštěvuje jednou za měsíc a jednou týdně za nimi dochází místní akolyté, aby jim přinesli svátost eucharistie.

Novými spolupracovnicemi farnosti jsou dvě nové animátorky, od kterých se očekává také spousta námětů a spousta dalších akcí, kterými se pokusí přitáhnout také mládež, která ve farnosti tolik chybí. Již dva roky vedou místní společenství mládeže, které se zde založilo na přání nového duchovního správce. Děti se zde schází každý týden a mimo duchovních prožitků si domů odnášejí také spousty společných zážitků při hrách, zpěvu a ostatních aktivitách.

Po příchodu nového pana faráře byly pod farou zrekonstruovány prostory, které do té doby sloužily jako skladiště. S pomocí místních farníků a obecních pracovníků vznikly dvě nové místnosti. Jedna, která slouží jako kuchyňka nebo jako menší místnost, když

⁶ Srov. Podpora. Donátor.cz [online], [cit.15-3-2020]

⁷ Srov. O nás/Hovorany. Farnost-Hovorany.cz [online], [cit. 15-3-2020]

je potřeba menších prostor, a jeden sál pro přibližně čtyřicet lidí. Kuchyň je vybavena nádobím pro padesát osob, a tak se zde můžou pořádat nejen farní, ale i rodinné akce a oslavy.

Mezi silné stránky můžeme dále zařadit i výuku náboženství na místní základní škole, které probíhá od první až po devátou třídu. Děti vyučuje místní pan farář a paní katechetky. Jelikož dětí ubývá, je nutností různé ročníky spojovat dohromady. Vyučuje se tedy první a druhá třída, třetí třída je vyučována samostatně a dále je spojena čtvrtá a pátá třída. Jelikož je na druhém stupni zájem o náboženství nižší, je vyučování pro celý druhý stupeň dohromady. Na celé základní škole chodí do hodin náboženství kolem šedesáti dětí.⁸

Všechny tři kostely, které do farnosti patří, jsou bezbariérové, tudíž jsou dobře přístupné lidem na vozíku nebo mladým rodinám s malými dětmi, kteří chodí na bohoslužby s kočárky.

1.4.3 Slabé stránky

Vesnice se v poslední době rozrůstá a místní občané dávají na první místo podnikání a svoji práci a potom až návštěvu kostela. Další ze slabých stránek farnosti je svéráznost, která je typická pro celou jižní Moravu. Farnost je tvořena ze tří obcí, ty však místo toho, aby se spojovaly v jedno, spíše se rozdělují a odmítají vzájemnou spolupráci mezi sebou.

Ve farnosti též chybí akce pro děti a mládež na více dní. Akce, které se zde pořádají, jsou většinou jen dopoledne nebo odpoledne, málokdy děti odjíždí na jeden celý den. Víkendová akce, která ve farnosti byla, však děti sblížila, sblížila i kněze a ostatní dospělé, kteří se o ně starali. Po společně stráveném víkendu všichni cítili, že víkend je málo, chybějící kontakt mezi sebou je tedy jasně cítit. To, že zde chybí mládež, je také znát. Proto je vhodné odjíždět s dětmi mimo farnost, aby měly společné zážitky, a to vše je spojovalo, aby se scházely i nadále a zaplnilo se tak to prázdné místo, které je ve farnosti znát.

⁸ Údaj od místního pana faráře Jiřího Janouška, dne 10. 3. 2020

1.4.4 Příležitosti

Ve farnosti se neustále dodržují tradice, které obohacují život celé obce. Je tedy příležitost ke vzájemnému společenskému životu nejen farnosti, ale i ostatních občanů obce. Výhodou je také blízkost ostatních farností, a tak když je potřeba sousední farnost podpořit nebo když sousední farnost organizuje nějakou duchovní obnovu, není problém do této farnosti zavítat, anebo zase naopak. Také kněží nejbližších farností si vypomáhají např. při pravidelné svátosti smíření.

1.4.5 Hrozby

Asi největší hrozbou farnosti je ekonomický zájem farníků, který převažuje nad zájem duchovním. Lidé více myslí na sebe, na svou pohodlnost. Honí se často za penězi a na bohoslužby v místním kostele nemají čas. Nemají tedy ani čas na zapojení se do různých akcí, které farnost pořádá.

Jelikož Hovorany jsou obec, v níž nenajdete téměř žádné pracovní příležitosti, je možné, že lidé se budou stěhovat za prací, aby nemuseli trávit čas v dopravních prostředcích, ale měli své pohodlí a zaměstnání v místě svého bydliště. Toto vysídlování by mělo také dopad na farnost, jelikož lidé by navštěvovali mše svaté v kostele, který by měli nejbliže. Pokud se však podíváme do přiložených tabulek brněnského biskupství,⁹ zjistíte, že věk farnosti je příliš vysoký. Mladých lidí je málo, a tak další z hrozeb je vymření populace.

V současné době si farnost nemusí stěžovat na množství spolupracovníků. Tento zájem o spolupráci ve farnosti může také upadnout a kněz může zůstat sám bez pomoci. Těžko by se mu organizovaly různé akce, kdyby se neměl o koho opřít. Může také přijít chvíle, kdy bude nedostatek kněží, protože mladí kněží přibývají po dvou a staří umírají. Personální obsazenost ze strany kněze také nemusí být automatickou. Může zde být kněz, který od nás bude vzdálen a bude přijíždět jednou či dvakrát za měsíc.

Nový pan farář ve farnosti, který by nejevil zájem o své farníky, by mohl být další hrozbou, se kterou by se farnost mohla potkat. Lidé by si k němu nenašli cestu a postupně

⁹ Viz Příloha 1

by ubývali také v kostelích. Mohlo by nastat, že by upadala jejich víra anebo by raději jezdili do jiných farností. Nový pan farář však nemusí být jenom hrozbou, záleží na tom, jaký pan farář už ve farnosti je, naopak může být také i velkým přínosem, jestliže se jedná již o farnost téměř „mrtvou“.

V posledním roce jsme se setkali s jednou velkou hrozbou, kterou z nás asi nikdo nečekal a nedokázal si ji představit. Je to celostátní hrozba nakažení virem Covid-19. Kněží zůstali osamoceni, kostely prázdné. Věřící do kostela nesmí buď vůbec, nebo do něj mohou jen v omezeném množství, podle toho, jaké vládní nařízení právě platí a na jaké hodnotě je právě stupeň protiepidemického systému. To všechno má negativní dopad pro farnost. Lidé nyní nemůžou chodit do kostela. Otázkou je, zda se farníci po tak dlouhé době ještě vrátí, anebo zůstanou doma a mše svaté budou sledovat jen z pohovek, anebo vůbec. Jestliže farníci nechodí do kostela, znamená to, že není ani žádný finanční příjem pro farnost ze sbírek.

2 Zajištění tábora

V této kapitole se podíváme na personální obsazení a organizaci tábora, jeho umístění, na finanční zajištění a zajištění stravování.

2.1 Situace farních táborů

Ve farnosti Hovorany se farní tábory nepořádaly ani nepořádají. Bude to tedy poprvé, co by děti vyjely na více dní společně. V roce 2019 děti z farnosti, jak již bylo zmíněno, vyjely na farní víkend společně s místním panem farářem a katechetkou. Tehdy se zrodil společný nápad dětí i dospělých uspořádat farní tábor. Nyní se ve farnosti pořádají jen jednodenní poutě a výlety, což už je zde také zmiňováno. Na poslední akci, pouť na sv. Hostýn, se vydalo společně 60 věřících dětí a jejich rodičů. Není tedy obava, že by tábor čelil nezájmu farníků, spíše naopak.

2.2 Personální zajištění a organizace tábora

Při předpokladu čtyřiceti dětí by byl zapotřebí jeden hlavní vedoucí, který by měl na starosti veškerou administrativu, hlavní program a potřebnou agendu. Dva pomocní vedoucí by pomáhali s realizací tábora, radili by, jak vyřešit případné problémy, pomáhali by rozhodovat v nepředvídatelných situacích a znali by celý program tábora. Tyto osoby by částečně zastupovaly hlavního vedoucího a na jejich místě by byly nové animátorky farnosti.

K tomu by měla každá skupinka „svého“ vedoucího. Tito skupinkoví vedoucí by se starali o svou skupinku, byli by pro ni oporou a uměli by poradit. Byli by jakousi „spojkou“ mezi hlavním a pomocnými vedoucími. Upozorňovali by je, kdyby nastal ve skupince skrytý problém a společně by se snažili situaci vyřešit. Dále by pomáhali s realizací některých her. Těmito skupinkovými vedoucími by byli studenti středních škol, kteří už nenavštěvují hodiny náboženství.

Mimo vedoucích je též zapotřebí zdravotní doprovod, který bude při ruce, kdyby nastaly nějaké zdravotní obtíže u dětí. Tuto funkci může vykonávat fyzická osoba, která má způsobilost, aby vykonávala zdravotnické povolání. Tuto způsobilost stanoví Zákon o ochraně veřejného zdraví č. 258/2000 Sb.¹⁰ Ve farnosti máme jednu dívku, která se už o tuto funkci zajímala.

O stravování by se postaraly dvě kuchařky, které by zvládly uvařit jídlo pro větší počet lidí, znaly by normy a měly by zdravotní průkaz. Proto by byly vhodnou volbou kuchařky z místní školy, které chodí do školní kuchyně vypomáhat. Jelikož jsou již v důchodě a do školy chodí už jen občas vypomáhat, nebude pro ně problém s námi odjet, zvláště když vezmeme i jejich vnoučata. Obě kuchařky jsou místní farnice a již své služby nabízely.

Jedna osoba by byla provozní, u té by byl podmínkou řidičský průkaz. Auto by se vzalo dle situace či domluvy jeho vlastní nebo by jezdil s dodávkou, kterou by se přivezly děti. Tento provozní by byl vždy po ruce, kdyby bylo zapotřebí něco přivést či odvézt nebo sehnat. Dále by zabezpečoval nákupy pečiva a ostatních potravin, které by v kuchyni chyběly. Ve své volné chvíli by tato osoba vypomáhala tam, kde by bylo třeba.

O duchovní zázemí a oporu by se postaral P. Jiří Janoušek, pan farář naší farnosti.

2.3 Umístnění tábora

Tábor se uskuteční ve farnosti Sněžné na Moravě. Jelikož není obsazena, tak ji nyní spravuje pan farář z farnosti Fryšava pod Žákovou horou. Městys Sněžné leží na Vysočině nedaleko Nového Města na Moravě. Místní fara je nyní prázdná a slouží pro účely farních společenství, k různým víkendovým akcím či k táborům.

Fara je vybavena prostornou kuchyní a nádobím asi pro 60 lidí. V 1. patře jsou 4 místnosti na přespaní a jedna velká společenská místnost se stoly, kde se účastníci společně stravují. Stoly se dají přesunovat, takže tato místnost může také sloužit pro společné chvílky, kdy venku nepřeje počasí. V mezipatře je sociální zařízení. V přízemí je místnost pro kněze, místnost pro vedoucí, dále je to místnost pro kuchařky a kuchyně. V tomto patře se také nachází další sociální zařízení a dámské a pánské sprchy. Navíc je tu jedna místnost, která by nám sloužila

¹⁰ Srov. Zdravotník na dětských akcích. Poradna.crdm.cz [online], [cit. 10-3-2020]

jako izolační místnost pro případ nemoci některého z účastníků tábora. U této místnosti je další sociální zařízení, které by sloužilo nemocnému. Dále je zde prostorná chodba, kde se dají také podnikat různé skupinkové aktivity. Je zde také umístěn stůl, který by posloužil skupince pro veškerou práci. Pod farou se ukrývá sklep, který může sloužit na uložení potravin pro kuchyni, ale také pro večerní stezku odvahy či podobné aktivity.

Kolem fary je prostorná farní zahrada, která může sloužit pro venkovní hry, ranní rozcvičky nebo také chvílky oddechu. Na zahradě je také tábořiště, kde se dají pořádat večerní táboráky.

Naproti fary stojí kostel, a tak i pro chvíle ztišení a duchovního vedení to nebude daleko. Mše svatá zde bývají pravidelně v neděli a ve čtvrtek, popřípadě se tábora zúčastní i kněz, který se bude dětem v těchto směrech věnovat.

Mezi kostelem a farou vede cesta do polí, na luka a do lesa. Tyto prostory se dají také využívat ke společnému programu či hrám.

2.4. Financování tábora

Na realizaci farního tábora by přispívali rodiče zúčastněných dětí. Jelikož většina dětí bydlí na vesnici, rodiče mohou přispět do kuchyně různými svými výpěstky – bramborami, zeleninou, popřípadě mohou přinést různé ovoce, ovocné marmelády či džemy. Rodiče též mohou přispívat i dalšími potravinami, které nakoupí – rýže, těstoviny apod. Farnosti Sněžné se za propůjčení fary platí 100 Kč za osobu a noc. Náklady na ubytování a stravování budou na celý týden činit 1 400 Kč. K této částce bude připočtena ještě cena 100 Kč na výrobu „farního trička“, které si děti budou samy vyrábět. Cena bez dopravy tedy je 1 500 Kč.

Náklady na dopravu se vyřeší až po uzávěrce přihlášek, je hned několik možností, jak se děti dostanou z Hovorán do Sněžného. Jedna z variant je doprava hromadnou dopravou, je však reálná jen při menším počtu dětí. Další možnost je vypůjčení dodávky, která slouží pro děkanství a byla za tímto účelem koupena. Další z možností je objednání soukromého dopravce, který by děti odvezl do Sněžného a na konci tábora by zase pro ně přijel.

Doprava se tedy bude řešit až podle aktuálního počtu přihlášených a podle aktuální situace. Rodiče budou informováni o možnostech dopravy a následně podle situace budou s dopravou obeznámeni.

Finance na různé odměny a na různé materiály, které budou zapotřebí pořídit na různé aktivity, bude hradit farnost Hovorany. Na faře jsou různé zásoby drobných dáreků, které by se upotřebily, popřípadě by se dokoupily další odměny a materiály, které by chyběly.

Na konci tábora, po zaplacení všech poplatků, by bylo celkové vyúčtování vyvěšeno na farních stránkách nebo by všichni rodiče toto vyúčtování dostali, aby viděli, na co se peníze upotřebily.

2.5 Propagace

O uskutečnění tábora by se rodiče a děti dozvěděli při ohláškách v kostele, na plakátcích¹¹ či nemají zájem. Při velkém zájmu by měly přednost děti, které chodí do hodin náboženství a které se začleňují do chodu farnosti, chodí ministrovat, zpívat do scholy, navštěvují společenství.

Případnou slevu by dostali sourozenci nebo děti, jejichž babičky nebo rodiče se účastní organizace tábora.

Přibližně v dubnu by se uskutečnila společná schůzka rodičů v prostorách pod farou, kde by byly upřesněny veškeré dotazy a rodičům by se daly veškeré dokumenty¹², které jsou zapotřebí k realizaci tábora. Dále by dostali seznam věcí, které děti budou s sebou potřebovat.

¹¹ Viz Příloha 2

¹² Viz Příloha 4

2.6 Organizace

Než se přistoupí k programu, musí se ještě upřesnit několik důležitých věcí, které jsou podstatné pro každý den. Řada podnětů se musí ujasnit, než se začne samotný tábor organizovat.

2.6.1 Věk účastníků tábora

Jedním z prvních podnětů je věk samotných účastníků tábora. Musíme si ujasnit, pro jak staré děti se tábor uskuteční. Nemůže se vytvořit stejný program pro děti prvního stupně a úplně stejnou verzi dát dětem druhého stupně. U některých her to samozřejmě jde, ale některé by byly pro ty menší příliš těžké a pro ty velké zase naopak moc lehké. Vedlo by to k tomu, že by děti nebyly více namotivovány, protože by úkoly nezvládaly nebo naopak by je to moc nebavilo, že je to pro ně příliš lehké a nemusely by se vůbec snažit.

Farní tábor bude první vícedenní akcí pro děti. Nebudeme tedy počítat s tím, že by se dala dohromady skupina jenom malých nebo naopak jenom starších dětí, proto bude tábor pro děti z prvního i druhého stupně.

Je třeba nejprve zajistit, aby byl počet velkých a malých pokud možno stejný. Výhodou této varianty je, že se starší děti postarají o ty mladší. Naučí se spolu vycházet, být ohleduplní k sobě navzájem. Proto budou v projektu voleny takové aktivity, které vyhovují všem věkovým kategoriím. Dále se jedná o aktivity, které jsou založeny na vzájemné spolupráci dětí ve skupince.

Nevýhodou je, že často nelze zaujmout všechny. Některé aktivity se budou zdát těm malým moc těžké, a naopak některé aktivity se budou těm starším zdát moc lehké a „trapné“ a naopak odradí ty mladší. Je tedy vhodné motivovat jak větší děti, tak ty menší a vést je k tomu, aby se snažily ve skupince vždy zapojit všechny bez rozdílu.

Při velkém zájmu by se uspořádaly dva termíny a děti by se rozdělily na první a druhý stupeň a program by byl potom dle potřeby přizpůsoben a upraven dle věku dětí.

2.6.2 Průběh dne

Po celý týden by se měl udržet stejný režim. Jestliže se budeme tímto režimem řídit, děti si na něj navyknou a už budou vědět, co je kdy čeká. Po pár dnech již bude vše zažité a děti nebudou muset být neustále upozorňovány, aby se šly umýt nebo abychom se všichni sešli k snídani, k modlitbě apod.

Od stálého režimu se bude lišit pouze příjezdový a odjezdový den a také neděle. Režim¹³ vyvěsíme na viditelné místo, aby jej děti měly neustále na očích a mohly si tak připomenout, co se kdy bude dělat. Předjdeme tím neustálým otázkám dětí: „V kolik hodin bude budíček?“ „A kdy bude oběd?“ atd.

2.6.3 Řešení nepříznivého počasí a aktivity

Všechna aktivity, které jsou v projektu naplánovány se budou odehrávat většinou venku kolem fary nebo jsou naplánovány procházky do přírody. Počasí však nelze objednat ani předvídat a tak, když nám nebude počasí přát, bude nutné se tomu přizpůsobit. Veškeré aktivity by se tedy musely realizovat v budově fary. Kdyby se jednalo o program náročnější na realizaci v budově, zvolil by se světec, který by byl vhodnější na realizaci pod střechou. Jestliže by nám však počasí nepřálo po celý týden našeho pobytu a veškeré hry bychom museli přesunout na faru, ty aktivity, které by se stěží přizpůsobovaly vnitřnímu prostředí budou po poradě všech vedoucích nahrazeny aktivitou vhodnější.

Veškeré aktivity, které jsou v bakalářském projektu použity pramení v hrách, které jsou většinou pro děti známé. Jen jsou různě upraveny, aby se hodily k různým situacím ze světcova života, na které bude naše aktivita poukazovat.

¹³ Viz Příloha 5

2.6.4 Stravování

O stravování se postarají jenom kuchařky. Vzhledem k pandemické situaci nebudou mít děti v kuchyni žádné pomocné služby, např. při škrabání brambor. Děti budou mít jen služby na přípravu stolu a úklid stolu po stravování. Umyjí stoly, přinesou na tácech skleničky, příbory, nanosí talířky, je zde nutný dohled pomocného vedoucího, aby si děti před přípravou dobře umyly ruce, popřípadě vydezinfikovaly dezinfekčním gelem. O výdej skleniček a příborů se postará jeden z vedoucích, který bude mít vydezinfikované ruce a na sobě čistý plášť. Na talířky budou pokrmy nabírat u zvláštního stolu kuchařky.

Při snídani, obědě a večeři se děti budou stravovat v jídelně, podle situace se bude počet strážníků upravovat. Podle toho, jaká budou platit pravidla při stravování – počet dětí u jednoho stolu, vzdálenost mezi jednotlivými strážníky apod. se bude řešit dle aktuální situace.

Dopolední a odpolední svačinka bude přizpůsobena programu, pokud vyjdeme do přírody, dostane každý svoji svačinu do batůžku. Při stravování v přírodě se budou brát dezinfekční ubrousky a gely, aby děti měly před jídlem čisté ruce.

Po celý den se bude dbát na pitný režim, u snídani bude k dispozici čaj nebo kakao, po celý den bude k dispozici pro děti šťáva. Děti budou mít každý svou plastovou láhev, aby si ji mohli během dne plnit. Zvláště důležité bude mít láhev s sebou při odchodu z fary, aby měly u sebe dostatek tekutin.

Spotřeba jednotlivých surovin bude prokonzultována s vedoucí kuchyně Základní školy v Hovoranech podle počtu a věku dětí, které se tábora zúčastní. Jídelníček¹⁴ bude zveřejněn a vyvěšen na dveřích kuchyně.

¹⁴ Viz příloha 6

3 Program

Po celou dobu tábora budou děti získávat body za různé aktivity, podle toho, jak se jim vedlo. Tyto body se budou průběžně každý den zapisovat do kartičky¹⁵, kterou u sebe bude mít vedoucí skupinky. Na každý den bude kartička v jiné barvě. Z těchto kartiček se body budou vždy večer přepisovat na společný arch papíru, který bude vyvěšen ve společenské místnosti. Na tomto archu¹⁶ budou napsány jména skupinek a celkový počet bodů za den. Děti budou však získávat i minusové body. Tyto body budou sbírat za své chování. První den se bude jen upozorňovat, že se k sobě mají chovat hezky, jeden druhému pomáhat, neklít a nepoužívat nevhodná slova. Přece jenom to budou děti na farním táboře a toto chování se nemůže nechat bez povšimnutí. Proto se bude první den jen upozorňovat, ale od druhého dne se budou strhávat body. Naopak za povzbuzení a pomoc kamarádovi budou děti dostávat plusové body, aby se vhodné chování podpořilo.

3.1 Cíl tábora

Cílem našeho společného týdne bude především seznámit se s našimi českými světcí. Děti se formou různých aktivit seznámí s jejich životem, tím je více poznají a zjistí, že každý světec byl úplně obyčejný člověk, tak jako my. Aktivity směřují k tomu, aby si děti v osobách těchto světců našli svůj vzor, který je bude provázet jejich životem.

¹⁵ Viz příloha 7

¹⁶ Viz Příloha 8

3.2 Sobota, den příjezdu

Jelikož je tento den narušen příjezdem, bude se od těch ostatních trochu lišit. Vše se bude ještě upravovat podle počtu dětí a následně vybrané dopravě na místo. Jelikož jsou Hovorany dlouhá obec, mohou děti nasedat postupně na všech třech autobusových zastávkách.

Děti při odjezdu odevzdají hlavnímu vedoucímu potvrzení o bezinfekčnosti a zdravotní průkazku nebo její kopii, popřípadě Potvrzení o zdravotní způsobilosti, léky a ostatní náležitosti.

Ubytování

Po příjezdu se děti seznámí s prostředím fary, aby věděly, kde budou spát, kde se budou scházet k jídlu, ke společnému programu, kde je umístěno sociální zařízení, kde najdou vedoucí, kněze, kde je kuchyně. Poté se rozdělí do místností, kde budou spát, a ubytují se.

Příprava fary

V době našeho příjezdu už budou přítomny kuchařky, které převezmou faru, rozvaří oběd, prohlédnou prostory, aby děti přišly do čistého prostředí. Popřípadě doplní mýdla, toaletní papíry, dezinfekční gely apod. Tyto prostředky jsou v ceně ubytování a převezmou od zodpovědné osoby, od které budou faru přebírat.

Oběd

Po ubytování se společně pomodlíme, popřípadě se naučíme rituál, který budeme dělat před každým jídlem, vezmeme ještě krátkou modlitbu „Pane Bože, máme hlad, rač nám jídlo požehnat. Dobrou chuť“. Po obědě dobrovolníci uklidí ze stolu a bude následovat malý odpočinek, protože děti budou jistě po dlouhé cestě unavené.

Pravidla

Následně se sejdeme ve společenské místnosti, kde náš pobyt zahájíme. Vhodné je, abychom se navzájem představili, všichni vedoucí, kdo je v kuchyni, kdo je zdravotník apod. Dále si vysvětlíme denní harmonogram a seznámíme se se společnými pravidly¹⁷. Tato pravidla budou již předepsaná na papírech a děti je budou postupně nalepovat na arch papíru, který si pak připevníme ve společenské místnosti. U každého pravidla si vysvětlíme jeho význam a až poté bude připevněno na arch. Po přilepení posledního pravidla mohou děti ještě nápaditě doplnit, co by na společném plakátu nemělo chybět. Až si všechny body schválíme, jeden po druhém se pod tato pravidla podepíšeme. Arch si následně pověsíme ve společenské místnosti, aby jej měli všichni pořád na očích.

Rozdělení do skupin

Po seznámení s pravidly bude následovat další důležitý bod programu. Znovu se představí skupinový vedoucí a děti budou rozděleny do skupinek. Při rozdělování je třeba dbát na rovnoměrné rozdělení nejen podle věku, ale pokud je známe, tak i podle šikovnosti, aby nebylo jedno družstvo sportovně nadané a druhé vědomostně. Důležitým úkolem vedoucích bude postarat se, aby byly tyto skupinky rozděleny spravedlivě ze všech stran. Musíme však přihlídnout také ke znalosti povahových rysů dětí. Jestliže víme, že jsou některé

¹⁷ Viz Příloha 9

děti příliš konfliktní, nebudeme je dávat do společné skupinky, protože bychom celý týden řešili konflikty mezi těmito účastníky.

Děti už si pod vedením svých skupinových vedoucích najdou každý své místo, aby se společně dohodli, jak se bude jejich skupinka jmenovat. Až budou mít všechny skupinky svá jména, sejdeme se společně ve společenské místnosti nebo, jestli počasí dovolí, venku na farním dvoře. Své názvy družstva oznámí ostatním skupinám. Ač většina dětí spolu chodí ministrovat, do sboru či společenství, všichni se mezi sebou neznají. Proto i naše aktivity na první den budou seznamovací, aby se děti lépe poznaly a zapamatovaly si, jak se jmenuje jejich kamarád.

Seznamovací hry

I když na tábor pojedou děti z jedné farnosti, všechny se neznají mezi sebou jmény, je tedy vhodné zařadit hned na začátku několik seznamovacích her. Během hraní her si bude vždy jedno družstvo vyrábět „táborová trička“. Pokud již tričko budou mít vyzdobené, mohou se začlenit mezi ostatní hráče.

Já jsem jako ...

Doba trvání: 40 min

Cíl: seznámení se
zábava

Pomůcky: žádné

Motivace:

Vydali jsme se společně na týdenní cestu, a to cestu ke svatosti. Jak však začít tuto cestu? Prvním krokem je, abychom se navzájem poznali. K tomu nám pomůže naše první společná

hra. Zkuste popřemýšlet nad svým jménem. Podle toho, na jaké písmeno začíná vaše jméno, si vymyslete určitý předmět, který nám následně mimicky předvedete.

Provedení:

Všichni si sedneme do kruhu. Každý řekne své jméno a také nějakou věc, která začíná na stejné písmeno jako je jeho jméno. Např. já jsem Štěpánka jako šnek apod. Při slovech „já jsem“ ukazujeme na sebe a pokračujeme „jako šnek“ a snažíme se předvést šneka. Potom to všichni zopakujeme: „Ona je Štěpánka“ a ukazujeme na Štěpánku, „jako šnek“ a předvádíme šneka stejně, jako jej předvedla Štěpánka. Takto se nám představí každý účastník tábora. Když dojdeme na konec, tak hru můžeme ztížit. Budeme předvádět větu pouze pantomimicky a ostatní pak hádají, jména, zda si je dobře zapamatovali.

Deka

Doba trvání: 60 min

Cíl: seznámení se
zábava
zapamatování jmen svých kamarádů

Pomůcky: deky 3 ks (do každé skupinky jednu)

Motivace:

Jak jste si jména svých kamarádů zapamatovali, si můžeme ověřit v další poznávací hře s názvem Deka.

Provedení:

Utvoříme jakékoliv tři podskupiny dětí. Ty rozdělíme ještě na poloviny. Na zem proti sobě si sednou vždy dvě poloviny jedné skupinky, mezi ně natáhnou skupinový vedoucí deku tak, aby na sebe děti neviděly. V okamžiku, kdy jsou tyto dvě skupinky skryté za dekou, se dohromady domluví a před deku posadí jednoho kamaráda ze svých řad. Když jsou obě skupiny připravené a sedí naproti sobě jeden zástupce z každé skupinky, deka se pustí na zem. Úkolem je říct jméno kamaráda, který sedí naproti němu. Ten, kdo řekne jméno kamaráda jako první, ho přetáhne do svého družstva. Důležité je, aby při této hře byli ostatní hráči potichu, aby se dalo rozpoznat, který hráč a čí jméno se vykřiklo jako první. Tak se vystřídají všichni hráči. Vyhrává početnější družstvo. Na procvičení jmen svých kamarádů se tyto skupinky ještě různě promíchávají, aby se mezi sebou potkaly všechny skupinky, které máme.

Jména

Doba trvání: 30 min

Cíl: procvičení jmen kamarádů
hrubá motorika

Pomůcky: 2 míče (do každé skupiny 1 míč)

Motivace:

Jména mezi sebou už známe. Zkusíme tedy zopakovat si je při další poznávací hře.

Provedení:

Děti si stoupnou do dvou kruhů. Do každého kruhu dáme jeden míč. Hráč vyhodí míč a zavolá jméno někoho ze své skupinky. Majitel tohoto jména se rozběhne a míč chytne a volá další jméno. Asi po 10 minutách skupinky promícháme a utvoříme jiné dvě skupinky.

Výroba triček

Doba trvání: 45 min na skupinku

Cíl: procvičení motoriky
tvořivost
nápaditost

Pomůcky: jednobarevná trička
textilní barvy ve spreji
textilní fixy
šablony

Motivace:

Mezi tím, co se budeme poznávat a hrát společné hry, je tady pro vás připravena tvořící aktivita. Aby bylo vidět, že patříme všichni do jedné rodiny, do jedné party, jsou zde pro vás připravena trička. Tato trička si společně vyzdobíme.

Provedení:

Trička budou zakoupená ve stejných barvách. K tomu budou zakoupeny barvy ve spreji a děti si podle šablon své tričko vyzdobí. Jelikož nebude šablon dostatečný počet pro všechny najednou a někteří navíc budou potřebovat naši pomoc, bude si tričko zdobit vždy jen jedna skupina a ostatní budou hrát různé hry. Na děti budou dohlížet skupinové vedoucí. Hlavní a vedlejší vedoucí a zdravotník budou pomáhat dětem s vyzdobou triček. Záměrně je zvolena pro všechny stejná barva, jelikož všichni budeme tvořit jednu velkou rodinu. Nápis však budou mít jinou barvu podle skupinek, do kterých budou děti rozděleny. To znamená, že například první družstvo bude mít červený nápis, druhé družstvo například modrý nápis apod.

Večerní program

Po vytvoření triček bude následovat společná večeře. Po ní bude následovat večerní program, který nás uvede do tématu, jež nás bude provázet po zbytek týdne. Děti se sejdou ve skupinkách, které jsme utvořili v odpoledních hodinách. Tyto skupinky dostanou neobvyklý úkol – zamyslet se a domluvit ve skupince, jak by ostatním vysvětlily, „kdo je to svatý“ a „jak se člověk může stát svatým“. Aby to nebylo tak jednoduché, tak všechno, co vymyslí, nejprve ztvární pantomimou a ostatní budou hádat, co skupinka ukazuje, pak nám své názory vysvětlí slovně. Své odpovědi bude mít každá skupinka zaznamenány na arších papíru, které odevzdají vedoucím.

Po skončení společných her poděkujeme za celý den a poprosíme za celý nastávající týden. Následovat bude večerní hygiena a čtení pohádky na dobrou noc. Toto čtení si vezmou na starost skupinové vedoucí. V každém pokoji bude předčítat jeden. Po pohádce bude ve 22.00 hod. večerka.

3.3 Neděle – Panna Maria

První den se od těch ostatních lišil příjezdem, nedělní program se bude od těch dalších dní také lišit. Jelikož bude neděle a děti budou z věřících rodin, v dopoledních hodinách se zúčastníme mše svaté v místním kostele. I když s sebou budeme mít kněze, záměrně půjdeme mezi místní věřící. Lidé nás po celý týden budou vídat ve svých ulicích, a tak bude dobré, když nás místní věřící uvidí již v kostele a nebudeme pro ně cizí.

Dnešní světice – Jitřenka

Časová náročnost: 30 min.

Cíl: připomenutí hravou formou událostí ze života Panny Marie

Pomůcky: obrázky ze života Panny Marie¹⁸
záznamový arch nebo předpřipravený list v sešitě
propisky

Motivace:

Bránu do nebe nám otevřela světice dnešního dne. Je to dívka, jejíž život všichni snad znají, a tak nebude problém, když její jméno bude odtajněno v průběhu této aktivity. A tak směle do toho.

Provedení:

Kolem fary se umístí několik výjevů ze života Panny Marie. Úkolem dětí je najít je všechny, uhodnout o jakou událost na obrázku jde. Z obrázků vyvodit, který svatý nás bude tento den doprovázet. Obrázky budou pro lepší orientaci očíslovány. Děti mohou začít, kterým číslem chtějí. Obrázky vyjadřují tyto události: zvěstování Panně Marii, návštěva Alžběty, narození

¹⁸ Viz Příloha 10

Ježíše v Betlémě, útěk do Egypta, svatba v Káni Galilejské, Marie pod křížem, seslání Ducha svatého, nanebevzetí Panny Marie.

Bodování:

Za každou správnou odpověď jeden bod, za odhalení Panny Marie – 3 body, za rychlost v pořadí – 1. skupinka – 4 body, 2. skupinka 3 body, 3. skupinka – 2 body a poslední skupinka 1 bod. Celkem lze tedy získat 15 bodů.

Bohoslužba

Po aktivitě s poznáním první svaté půjdeme společně na bohoslužbu, která je ve farnosti v 10.30 hodin. Záměrně zde není již žádná další aktivita, aby se každý dokázal ztišit, připravit se a aby se mohlo společně odejít nejpozději v 10.15 h na mši svatou. Po mši svaté bude následovat oběd a nedělní odpočinek po obědě.

Zdravas Maria

Časová náročnost: 15 min

Cíl: procvičení základní modlitby „Zdravas Maria“ a rozšíření nové znalosti této modlitby v latinském jazyku
vzájemná spolupráce

Pomůcky: rozstříhaná modlitba Zdravas Maria – česky a latinsky¹⁹

¹⁹ Viz Příloha 11

Motivace:

Modlitbu Zdravas Maria všichni asi známe, je tedy pro vás hračka ji dát dohromady. Ne vždy se však slavení liturgie probíhalo v českém jazyce, dříve se používala latina. Dáme tedy modlitbu, kterou zdravíme Pannu Marii, v latině? Zkusme to.

Průběh aktivity:

Každé družstvo dostane v obálce rozstříhanou modlitbu „Zdravas Maria“ česky i latinsky. Úkolem je tuto modlitbu správně poskládat.

Bodování:

Za správnost v českém jazyce 3 body, latinsky 5 bodů.

Cesta do hor

Cíl: děti posilují vzájemnou spolupráci mezi sebou
vzájemná pomoc
přiblíží se jim postava Panny Marie
předání hodnoty úcty k Panně Marii

Motivace:

Maria se dozvěděla od anděla, že také její příbuzná Alžběta bude mít dítě, a tak se vydala na pouť do hor, do vesnice Ain Karin, která byla od Nazaretu vzdálená 120 km. Tam Alžbětě pomáhala, než se jí miminko narodilo.

Také my se vydáme na cestu do hor, jen ta cesta nebude tak dlouhá, jako byla ta Mariina. Na takové cestě číhá mnoho nebezpečí, a tak i my musíme být opatrní, aby se nám nic nestalo a zvládli se o sebe postarat. Maria šla sama, my máme výhodu, že máme u sebe své přátele,

kteří nám pomohou, a můžeme se o ně opřít. Vydejme se tedy spolu s Marií na návštěvu k Alžbětě.

Průběh:

S dětmi se sejdeme na farním dvoře, kde je namotivujeme kam a proč půjdeme. Jelikož se celý den bude týkat Panny Marie, tak i tato aktivita se bude týkat jejího života. Děti měly v seznamu věcí, které si braly s sebou na tábor, také šátek. Na cestu si vezme každý svůj malý batůžek, ve kterém bude mít pití a šátek. Během cesty se naplánuje několik zastavení, kdy se budou plnit různé aktivity.

Aktivity po cestě

Tma

Časová náročnost: 20 min

Cíl: vzájemná spolupráce
hrubá motorika
umět důvěřovat jeden druhému

Pomůcky: šátky na oči, pro každého účastníka jeden

Motivace:

Když se Maria vydala na cestu, první den měla hodně sil, a tak chtěla ujít co nejvíce kilometrů. Proto šla i ve tmě. My na tmu čekat nebudeme, ale někteří z vás se ve tmě ocitnou. Útěchou a posilou mu budou jeho nejbližší, kteří ho v tom nenechají a povedou ho. Budou jako naši andělé, povedou nás za ruku a budou na nás dávat pozor, aby se nám nic nestalo. Vyberte tedy 3 kamarády, kterým se zavážou oči, aby neviděli na cestu, vy ostatní jim pomáhejte jít dále, nemusíte mít strach, že o chůzi v noci nepřijdete, protože se postupně prostřídají všichni.

Provedení:

Děti seznámíme s cestou Panny Marie k Alžbětě. Potom zavážeme třem dětem ve skupince oči šátkem tak, aby neviděly. Je vhodné zkontrolovat děti, zda nějakou mezerou nevidí, a také zda jim šátek nepadá. Z důvodu hygieny by měl mít každý svůj šátek. Při realizaci tohoto úkolu dbáme na to, aby při střídání šla každá skupinka stejnou vzdálenost. Úsek si můžeme dopředu vyměřit, pokud neznáme terén, tak můžeme dětem dobu měřit na stopkách, aby měli všichni účastníci stejné podmínky. Dětem nijak neříkáme, jak mají svému kamarádovi pomoci. Zasahujeme, jen když vidíme, že je někde problém, např. dítě, které má zavázané oči, jde samotné a ostatní si ho nevšímají. Dalším problémem může být, že dítěti nedokážou spolupráci pomoci s navigací, aby mohlo jít dál.

Bodování:

Při této aktivitě udělujeme body za snahu o spolupráci a za zvládnutí daného úseku. Měli by tedy dostat body všichni stejně, a to 10 bodů. Jen kdyby některá skupinka nespolupracovala, dáme o bod míň.

Bolest nohou

Časová náročnost: 15 min

Cíl: obratnost
spolupráce
procvičení motoriky

Pomůcky: šátky, vždy dva do trojice

Motivace:

Mariina cesta byla velmi dlouhá. V tehdejších dobách ještě nebyly žádné silnice a pohodlné cesty, jako je tomu dnes. Nejezdila ani žádná auta, autobusy či vlaky. Vydat se na cestu bylo v tehdejší době velmi náročné a namáhavé. Pannu Marii zcela jistě bolely i nohy. My za sebou až tak velký kus cesty nemáme, a tak nás nohy nebolí. Cestu budeme mít však alespoň trochu ztíženou. Vždy trojici dětí zavážeme nohy k sobě. Tato trojice se musí dohodnout, aby jim chůze nedělala problém a zvládly ujít další kus naší cesty.

Provedení:

Děti rozdělíme do trojic a vždy tomu prostřednímu svážeme šátkem nohu ke spoluhráči, který půjde vedle něj. Bude to tedy vypadat tak, že prostřední dítě bude mít svázanou nohu s kamarádem po pravici i po levici. Krajiní děti budou mít svázanou nohu jen tu, která bude blíž k prostřednímu spoluhráči. Děti tak se musí domluvit, kterou nohou půjdou. Musí také přizpůsobit délku kroku a rychlost tak, aby to zvládali všichni tři.

Bodování:

Za zvládnutí úseku 5 bodů. Jestliže to skupinka vzdá v polovině cesty, dostane 2 body.

Hlad

Časová náročnost: 15 min

Cíl: obratnost
 spolupráce
 procvičení motoriky
 vzájemná komunikace

Pomůcky: svačinka, která je zabalená pro každé dítě zvlášť a označena barvou skupinky.

Motivace:

Ain Karin, město, kde žila Alžběta, bylo od Nazareta vzdálena asi 120 km. Než Panna Maria tuto vzdálenost ušla, uběhlo i několik dní, za tu dobu musela mít určitě i hlad. My jsme se teď dostali na louku u lesa. Vaším úkolem zde bude najít jídlo pro Vaši skupinku. V horách se však ukryvalo mnoho lupičů, kteří by vás mohli přepadnout, a tak musíte být hodně potichu, aby vás lupiči neslyšeli.

Od této chvíle tedy nesmí nikdo z vás promluvit. Kdo promluví, musí se schovat. Lupiči vás neuvidí, jestliže zůstanete stát na místě po dobu cca půl minuty, potom můžete pokračovat v hledání jídla dál. Půl minuty zjistíte tak, že si každý pomalu napočítá do třiceti. Potom může pokračovat dále. To, zda mluvíte nebo ne budeme pečlivě sledovat, a kdo by chtěl tuto dobu, jakkoliv obejít a některý z vedoucích na to přijde, bude muset stát na místě po doby minuty a půl. Tento čas si ohlídá sám vedoucí, který vás při neplnění zásad při hře přistihne. Ale pozor jídlo můžete brát pouze pro jednoho a pouze označeno vaší barvou.

Jestliže zjistíte, že již máte na místě, které si zvolíte jako svou základnu, jídlo pro všechny, musíte se kolem toho všichni sejít a sednout si do kroužku. Stále však musíte mlčet. Až budete sedět na zemi, některý z vedoucích zkontroluje, zda je všechno v pořádku a zapíšeme si vaše pořadí.

Provedení:

V odpoledním klidu se vypraví hlavní vedoucí s pomocným vedoucí na louku, kde různě na okraji lesa schovají odpolední svačinku. Ta bude zabalená v barevných sáčkích, podle toho, jakou zvolenou barvu bude mít každá skupinka. Musíme si dát pozor na to, co schováváme a na jaké místo, aby se nám jídlo nerozteklo nebo nezkazilo, kdyby bylo hodně teplé počasí.

Děti se potom po zapísknutí musí ztišit a hledat. Všichni vedoucí dohlížejí na to, aby mezi sebou děti nekomunikovaly. Také musí pohlídat to, aby nešel jeden člen skupinky a nesbíral zároveň všechno jídlo. V ruce může mít vždy jen jeden kus. Po nalezení jídla pro všechny členy se skupinka schází a sedá do kruhu. Po kontrole vedoucím, který se ujistí, že je všechno v pořádku, se děti mohou nasvačit.

Bodování:

Tuto aktivitu budeme hodnotit podle rychlosti. Jestliže na zemi sedí skupinka v kruhu a má všechno v pořádku, děti dostávají 20 bodů, druhé místo 15, třetí místo 10 a čtvrté místo 5 bodů.

Marie se potkala s Alžbětou

Časová náročnost: 40 min

Cíl: spolupráce

Pomůcky: kartičky s událostmi ze života Panny Marie²⁰

Motivace:

Když Maria přišla k Alžbětě, zazněl Magnificat, což je Mariin chvalozpěv. Alžbětin manžel Zachariáš však kvůli tomu, že nechtěl uvěřit, že bude mít syna, oněměl. S ostatními se domlouval pouze posunky. Vy jste si právě vyzkoušeli, jaké to je nemluvit a v tom také zůstaneme. Každá skupinka si vylosuje dvě události z Mariina života. Tyto události ostatním co nejlépe pantomimicky zahrajete.

Provedení:

Děti si vylosují dvě události ze života Panny Marie. Využijí velké louky, aby byly od sebe co nejdále, aby ostatní neslyšely, o jakou událost se jedná. Na nacvičení obou pantomim budou mít 20 minut. Po zaznění zvuku píšťalky se všichni společně sejdou uprostřed louky. Nejprve každá skupinka ztvární jednu událost, až se vystřídají všichni, předvedou i druhou událost. Abychom předešli zbytečným konfliktům, kdo zavolal jako první správnou odpověď, tak odpovědi budou psát do své soutěžní kartičky. Všechny skupinky tedy můžou získat stejný počet bodů. Nejde tady o rychlost, ale o přesnost a o možnost zúčastnit se pro všechny.

²⁰ Viz Příloha 12

Bodování:

Za každou správnou odpověď 1 bod.

Růženec

Časová náročnost: 60 min

Cíl: spolupráce
jemná motorika

Pomůcky: špejle
proužky barevného papíru
proužky z novinového papíru
provázek
drátek
korálky

Motivace:

Dětem ukážeme nejprve růženec, a pak začneme rozhovor. Je asi zbytečné se ptát na to, jak se jmenuje předmět, který máme v ruce, ale pro úplnost, je někdo, kdo by tento předmět neznal? Necháme děti odpovědět na otázku, jelikož růženec zná snad každý z domu či z hodin náboženství, nepředpokládá se, že by ho někdo nepoznal. Vy máte před sebou různé materiály, jsou to barevné korálky a různé proužky papíru a starých novin. Vaším úkolem teď bude vytvořit růženec.

Postup:

Na špejli namotáme proužek papíru, začneme namotávat širší stranou, až nám bude zbývat namotat cca 1–2 cm natřeme konec lepidlem, domotáme a slepíme. Pak opatrně korálek ze špejle sundáme. Korálky můžeme zafixovat lakem na vlasy nebo lakem na nehty

či bezbarvým lakem ve spreji, ale není podmínkou. Při fixování korálek musíme hodně větrat nebo lakování provádět někde venku.

Vzniklé korálky navlékáme na provázek – navlečeme jeden korálek, pak uděláme suk, zase jeden korálek, opět suk, a tak navlékáme, až máme 10 korálek, potom uděláme 3 uzlíky, navlečeme korálek a opět 3 uzlíky a navlékáme další desátek korálek. Růženec se skládá z pěti desátků, tak musíme mít 5 x 10 korálek. Potom spojíme větším korálkem, uděláme 3 uzlíky, navlíkneme korálek, opět 3 uzlíky, korálek, uzlík, korálek, uzlík, korálek, uzlík, korálek a tři uzlíky a znova korálek, tentokrát již poslední. A poslední uzlík.

Zakončíme křížkem, který si vyrobíme tak, že si vezmeme malé korálky, které si navlečeme na drátek, ze kterého vytvoříme křížek, velikost křížku si upravíme podle velikosti růžence.

Bodování:

U této aktivity se bude bodovat snaha. Každé dítě jinak zvládá jemnou motoriku a jinak je na ruční práce šikovné, a proto oceníme všechny stejně. Jestliže se však najde někdo, kdo růženec neudělá, potom bude této skupince bod odebrán. Za každý zhotovený růženec připočteme 2 body.

Večerní program u táboráku –

Pravda či lež

Časová náročnost: 20 min

Cíl: zábava
pohyb
prohloubení vědomostí

Pomůcky: arch s pravdivými i chybnými větami²¹
stanoviště – židle, peřinky apod. 4 ks
2 nápisy PRAVDA²²
2 nápisy LEŽ²³

Motivace:

I když se blíží večer, my stále neopouštíme Pannu Marii. A tak na závěr večera tu na vás čeká pár posledních chviliek s touto světicí. Zkusíme mezi sebou zasoutěžit ve hře nazvané „Pravda či lež“. I v této hře lze nasbírat mnoho bodů do vašich průkazek.

Provedení:

Vylosujeme pomocí např. míčků, která dvě družstva budou proti sobě soutěžit. Poté se dvě družstva posadí. Ta družstva, které jsme vylosovali jako první, nastoupí ke hře. Každé soutěžící družstvo si stoupne do řady za startovací čáru, tak aby bylo jasné, kdo bude s kým soutěžit. Naproti družstvům budou dvě místa, jedno označeno jako pravda a druhé jako lež. Vedoucí přečte pomalu a zřetelně větu o Panně Marii. Až jej dočte, podívá se na soutěžící dvojici. Dvojice vyběhne a pokud je věta pravdivá, usedne soutěžící na místo označeno nápisem PRAVDA, pokud je věta nepravdivá, soutěžící usednou na místo označeno LEŽ. Který soutěžící bude sedět na správném trůně, získává jeden bod.²⁴

Bodování:

Za každou správnou otázku 1 bod.

²¹ Viz Příloha 13

²² Viz Příloha 14

²³ Viz Příloha 15

²⁴ Srov. SMAHEL, Rudolf a TROCHTOVÁ, Ludmila. *Katechetické hry pro děti a mládež*. str. 179

Kvízová hra „48“

Časová náročnost: 60 min

Cíl: vzájemná spolupráce
prohloubení vědomostí z života Panny Marie
zábava

Pomůcky: kartičky s čísly 1–40²⁵
obálky nebo pytlíčky – pro každé družstvo 1 ks
arch s připravenými otázkami o životě Panny Marie²⁶
stopky

Motivace:

Celý dnešní den jsme se setkávali s důležitými událostmi ze života Panny Marie, v této večerní hře si všechny tyto události zopakujeme a některé události prohloubíme. Při této hře je možné nasbírat mnoho bodů. Celá hra spočívá v tom, že si postupně budete vytahovat kartičky s číslem, podle toho dostane družstvo zvolenou otázku. Než odpovíte, můžete se mezi sebou poradit. Odpovíte-li špatně má možnost váš bod získat jiné družstvo, to, které se přihlásí jako první a odpoví správně. Ovšem pozor, pod některými čísly se skrývají bonusy, to znamená, že kartičku získáváte, aniž byste museli na některou otázku odpovídat. Tak teď již stačí popřát hodně štěstí a můžeme začít.

Provedení

Připravíme si arch s otázkami, které se budou týkat osoby Panny Marie. Předem si stanovíme počet otázek. Katechetické centrum pražského arcibiskupství, odkud jsem čerpala téma této

²⁵ Viz Příloha 16

²⁶ Viz Příloha 17

hry²⁷, ji má označenou jako Kvízovou hru „48“. My si toto číslo zkrátíme na 40, vychází nám tak pro každou skupinku 10 otázek.

Podle počtu otázek si připravíme i kartičky s čísly. Ty urovnáme na stůl, čísla dolů, aby nebylo vidět, co si kdo vytahuje za číslo. Jestliže nemáme k dispozici žádný stůl nebo pevnou desku, můžeme si připravit nějaký pytlíček, do kterého dáme rozstříhaná čísla. Zároveň každá skupinka má svůj pytlíček nebo obálku, do které si schovává čísla otázek, na které správně odpovědělo.

Vybereme, která skupinka bude začínat, např. kámen-nůžky-papír, vytahování sirek, házení kostkou apod. Skupinka si vytáhne číslo otázky, následně jim vedoucím bude otázka přečtena, družstvo se může mezi sebou poradit. Stanovíme ale limit, že musí odpovědět do 1 minuty. Jestliže odpoví správně, bude předáno číslo otázky družstvu, jestliže odpověď neznají nebo odpoví nesprávně, dostává možnost jakákoliv skupinka, která se o slovo přihlásí. Skupinky odpovídají jedna po druhé, losování otázek se účastní všechny děti. Končíme po vytažení poslední otázky.

Bodování:

Podle počtu nasbíraných lístečků s čísly v obálkách. Za každou kartičku 1 bod.

Večerní modlitba

Celý den se budeme věnovat Panně Marii, děti měly za úkol vytvořit si každý svůj růženec, a tak i dnešní večer mu bude patřit. Po večerním programu se sejdeme všichni ke společné modlitbě, a to k modlitbě růžence. Zhodnotíme, jestli děti zvládnou celý růženec nebo se budeme modlit jen jeden či dva desátky. Děti si k modlitbě můžou vzít ten svůj vytvořený růženec.

²⁷ Srov. Maria. In.apha.cz: Pomůcky [online], [cit. 3. 12. 2020]

3.4 Pondělí – Cyril a Metoděj

Pondělí budeme věnovat těm, kteří přinesli na Moravu křesťanství. Vděčíme jim za víru, a ač se u nás na Moravě nenarodili, jsme rádi, že je můžeme považovat za naše světce.

Kdo jsme

Časová náročnost: 10 min

Cíl: spolupráce
prohloubení vědomostí

Pomůcky: dopis
sešity
propisky

Motivace:

Děti, možná se nám to zdálo, ale když jsme ráno vstávali, všimli jsme si, že nám ve dveřích něco uvízlo, nechce to jít někdo prozkoumat, co se tam stalo?

Děkujeme průzkumníkům, že nám přinesli tento dopis, a tak sedejte a poslouvejte:

Milé děti, otče Jiří a naši milí vedoucí,

dnešní den se budeme spolu setkávat, budete putovat naším životem. Že nevíte, kdo jsme? No nic, my se Vám tedy představíme. Stojíme poblíž vašeho kostela v Hovoranech, vlastně ani ne tak my, ale naše sochy. Stačí, když si vzpomenete na cestu do kostela a pozvednete trošku své zraky nahoru. Už víte, kdo jsme? Jsme trošku větší a už nějaký ten pátek sledujeme, jak chodíte kolem nás.

Kdo zná naše jména, zapíše si do sešitu. Vedoucí, až nám odpovíte na naše otázky, zkontrolují vaše zápisy, co máte v sešitech a přičtou vám za ně body.

Podle toho, že o sobě mluvíme v množném čísle, jste si určitě uvědomili, že je nás víc. Tak by nás teď zajímalo, jak nás od sebe rozeznáte, jaký je mezi námi rozdíl a proč vůbec patříme k sobě, jsme příbuzní nebo jaké je mezi námi pouto?

Až odpovíte na naše otázky do svých sešitů, budeme pokračovat dál.

Provedení:

Do schránky dáme dopis. Po snídani a splnění všech ranních náležitostí na ně nenápadně poukážeme. Sejdeme se tedy všichni dle počasí buď ve společenské místnosti, nebo venku na dvoře fary. Děti se můžou posadit na zem a některý z vedoucích dopis rozbalí a začne číst.

Po přečtení dopisu necháme dětem chvíli na poradu, aby si mohly vzpomenout, jaké sochy stojí před kostelem a jaký je mezi nimi rozdíl. Je tam podstatné, že Metoděj je biskup, proto je ztvárněn v mitře a s biskupskou berlí a Cyril drží v ruce svitek, protože vymyslel písmo. A to hlavní, co je pojí, že se jedná o sourozence.

Bodování:

Za první otázku může skupinka získat 2 body (za každé jméno jeden bod) a za další zodpovězenou otázku 2 body. Maximálně lze tedy získat 4 body.

Sourozenecké dvojice

Časová náročnost: 20 min

Cíl: spolupráce
prohloubení vědomostí

Pomůcky: pracovní listy²⁸
 propisky

Motivace:

Chválíme všechny, kteří si vzpomněli, že u vchodu ke kostelu nám stojí dvě sochy Cyrila a Metoděje. Z hodin náboženství, ale i z dějepisu nebo vlastivědy snad většina z vás ví, že Cyril a Metoděj byli bratři. U sourozenců však zůstaneme. Jelikož je ráno, tak se budeme rozjíždět pomaloučku, polehoučku i tento úkol bude spíše na přemýšlení. Vaším úkolem bude do pracovního listu, který dostanete doplnit sourozenecké dvojice. Máte tam několik jmen, které naleznete v Bibli. Zkuste se zamyslet a doplnit jejich jména.

Tím však váš úkol nekončí. Cyril a Metoděj nebyli doma samotní, zkuste nějak ztvárnit číslovku, která by znázorňovala, kolik jich bylo doma bratrů dohromady. K tomu můžete použít svá těla, prsty, mikiny, zkratka jakkoliv vás to napadne. Vaší kreativitě se meze nekladou.

Provedení:

Děti zůstanou někde venku, tam doplní pracovní list, který po doplnění odevzdají vedoucím. Měly by mít vyplněno Petr – Ondřej, Jakub - Jan, Marta – Marie nebo Lazar, Izák - Izmael, Kain – Abel, Benjamín – Josef (ale lze uznat kteréhokoliv z dvanácti Jákobových synů), Ráchel – Lea, Mojžíš – Mirjam, Áron, Ezau – Jákob, Manases – Efraim

Poté zkusí ztvárnit číslo sourozenců. Můžou použít cokoliv, co kolem sebe vidí nebo svá těla, každá jejich nápaditost se cení. Dalším důležitým úkolem je správnost. Cyril a Metoděj pocházeli ze sedmi sourozenců.²⁹

Bodování:

Za vypracování pracovního listu 5 bodů, za každou dvojici 0,5 bodu. Za nápaditost ztvárnění čísla 1 bod, za správnou číslovku také 1 bod.

²⁸ Viz příloha 18

²⁹ Srov. TALAFANTOVÁ, Česlava. Jak Slovo na Velkou Moravu přišlo. 2013. str. 12

Putování

Časová náročnost: 50 min

Cíl: spolupráce
hrubá motorika
soutěživost
rychlost

Pomůcky: podložky nebo menší deky pro každou skupinu 2 ks

Motivace:

U předchozích úkolů jste odpočívali, a tak je čas se trochu rozhýbat. Nejprve se však podívejme na život našich bratří. Roku 861 požádal kníže Rastislav v Římě o misionáře, a tak roku 863 přišli k nám na Velkou Moravu.³⁰

Nyní se vydáte na cestu i vy. Každé družstvo dostane tuto podložku. Jeden z vás bude nyní převozník. Jeho úkolem bude převézt postupně celou skupinku na druhý břeh. Záleží jen na vás, zda bude převozníkem pouze jeden z vás nebo zda se budete u této funkce střídat. Jak budete postupovat. Všichni si stoupnete za startovací čáru, po zapískání položíte na zem jednu podložku, na kterou nastoupí jeden převozník a jeden hráč. V tu chvíli položí hned vedle druhou podložku, na kterou oba přestoupí. Jakmile budou z podložky pryč, můžou si prázdnou podložku posunout před sebe, takto budou pokračovat do stanovené mety. Jakmile bude dvojice v cíli, převozník se vrací pro dalšího hráče. Vrací se stejným způsobem, jen pojedete sám. Takto se bude převážet celé družstvo. Kdo bude první v cíli, vyhrává.

Provedení:

Připravíme si startovací a cílovou čáru, vzdálené od sebe asi 10 m. Pro lepší hlídání, aby děti nepodváděly a hru si mohly vychutnat bez chaosu, můžeme nejprve pustit do hry jen dvě

³⁰ Srov. TALAFANTOVÁ, Česlava. Jak Slovo na Velkou Moravu přišlo. 2013. str. 38

skupinky. Poté se skupinky vystřídají. Můžeme vyhodnotit buď podle stopek, anebo se vítězové utkají ještě jednou mezi sebou a poražení také, a tím nám vznikne pořadí vítězů.

Bodování:

V této aktivitě se hodnotí čas. První skupinka získává 20 bodů, druhá 15 bodů, třetí 10 bodů a čtvrtá poslední skupinka 5 bodů.

Písmo

Časová náročnost: 30 min

Cíl: spolupráce
soutěživost
rychlost
strategické myšlení

Pomůcky: tabulka s písmem Hlaholice³¹ 4 ks
text napsaný v Hlaholici³² 4 ks

Motivace:

Když přišli Cyril a Metoděj na Velkou Moravu, přinesli nám dvě důležité věci, byla to víra a taky písmo. Ve škole jste se učili, že se toto písmo nazývá hlaholice. Jak takové písmo vypadalo, zjistíte pohledem do tabulky, kterou právě dostáváte.

Vy se nyní přesunete do dob Velké Moravy. Dostanete vzkaz, tento vzkaz musíte přeložit, ale to ještě není všechno. Po přeložení musíte ještě odpovědět, ale ne v českém jazyce, ale tak, aby tomu Cyril s Metodějem rozuměli, tedy převeďte odpověď zpět do hlaholice.

³¹ Viz Příloha 19

³² Viz Příloha 20

Provedení:

Pro děti si připravíme vytisknutou tabulku s hlaholicí³³. Dále si připravíme předepsaný text v hlaholici. Úkolem dětí je text přeložit a napsat odpověď opět v hlaholici. Necháme na dětech, jak si s tímto úkolem poradí, zda budou překládat všichni jedno slovo nebo si slova rozdělí a budou se snažit dát text všichni dohromady.

Bodování:

Za přeložený text celý správně 5 bodů, s chybami 2,5 bodu. Za odpověď 3 body.

Mapa

Časová náročnost: 30 min

Cíl: spolupráce
soutěživost
orientace
strategické myšlení
práce s mapou

Pomůcky: mapa okolí³⁴
mapa Velké Moravy³⁵
instrukce

³³ Srov Jaký poklad. kc.biskupství.cz [online], [cit. 25-11-2020]

³⁴ Viz Příloha 21

³⁵ Viz Příloha 22

Motivace:

Cyril s Metodějem hodně cestovali. Když se někdo vydává na cestu, nejprve si pořídí mapu. Vy dostanete také mapu, někde v blízkém okolí je ukrytá obálka s úkolem. Vy podle mapy najdete obálku a úkol splníte. Pozor, každý z vás má tento úkol ukrytý někde jinde.

Provedení:

Dětem rozdáme mapu okolí, kde budou mít ukrytou obálku s dalšími pokyny. Dbáme na to, aby všechny skupinky měly tuto obálku ukrytou stejně daleko.

Po rozbalení obálky najdou starou mapu. Děti do mapy zakreslí určitá místa, která souvisí se svatým Cyrilem a Metodějem. Po splnění úkolu děti mapu odevzdají vedoucím.

Bodování:

Za každé označené místo na mapě skupinka získá jeden bod.

Rozsypaná Bible

Časová náročnost: 30 min

Cíl: spolupráce
soutěživost
rychlost
strategické myšlení

Pomůcky: obrázky postav z Bible a světců³⁶
sešity
propisky

³⁶ Viz Příloha 23

Motivace:

Dostáváme se k dalšímu úkolu, určitě jste si všimly, že se dnes na faře a kolem fary objevilo několik obrázků s čísly. Cyril s Metodějem nám přinesli na Velkou Moravu víru, také nám přeložili Písmo svaté. Jenže když Cyril skládal jednotlivé listy Bible k sobě, foukl vítr a vyletěly mu nějaké obrázky. Jenže ony se tam zamotaly i obrázky ze zdejší fary, a tak máme směs postav z Bible a také ty, které tam vůbec nepatří, ale úzce s ní souvisí.

Nyní tu byly použity dva pojmy – Písmo svaté a Bible, věděl by někdo z vás mimosoutěžně jaký je rozdíl mezi těmito dvěma knihami? Samozřejmě, že žádný. Ale jaký je váš úkol. Vy do svých sešitů, tak jak tomu bylo u Panny Marie, napíšete vždy číslo obrázku a následně napíšete, o jakou postavu se jedná a zda patří nebo nepatří do Písma svatého. Jestliže by postava do Bible patřila, doplníte ještě, zda patří do Nového nebo Starého zákona. Prozradíme vám, že celkový počet osob je 15.

Provedení:

Připravíme si 15 obrázků postav ze Starého i Nového zákona a také pro zmatení několik obrázků světců. Ty pak očíslovány různě rozmístíme kolem fary nebo po faře. Úkolem dětí je najít tyto obrázky a správně je pojmenovat a zařadit.

Můžeme použít obrázky těchto postav: sv. Anežka Česká, sv. Zdislava – české světičky, sv. Václav, sv. Vojtěch – čeští světi, Noe – SZ, Abrahám – SZ, Mojžíš – SZ, Rút – SZ, Jákob – SZ, král David – SZ, Panna Maria – NZ, sv. Josef – NZ, Pán Ježíš – NZ, sv. Pavel – NZ, 12 učedníků – NZ.

Bodování:

Za každého správně zařazenou postavu 1 bod, jestliže budou děti mít správně postavu, ale špatně zařazenou ve SZ nebo NZ, budeme počítat 0,5 bodu.

Čísla v Bibli

Časová náročnost: 20 min

Cíl: postřeh
soutěživost
rychlost
strategické myšlení

Pomůcky: nejsou

Motivace:

Cyril s Metodějem šířili víru, i my budeme šířit víru kolem sebe. Možná, že někteří z vás znají hru na molekuly, kterou si právě zahrajeme. Vy se budete různě pohybovat po ploše, ale neutíkejte příliš daleko, abyste slyšely pokyny, které vám budou dávány. Nejprve budeme hlásit slovo a k tomu číslo, které k tomu slovu patří. Například se zavolá Bůh jeden, protože věříme v jednoho Boha, vy budete pobíhat jen sami, následně zavoláme např. Božské osoby tři, Bůh je jeden ve třech Božských osobách, proto vy uděláte trojice apod. Kdyby se na někoho nedostal člen, bude ukazovat na prstech kolik vás má být ve skupince. Jenže hra se bude postupně ztěžovat, odložíme čísla a budeme hlásit jen pojmy – Bůh, Božské osoby, Dary Ducha svatého atd.

Provedení:

Děti se pohybují po louce, místnosti, dvoře a my hlásíme pojmy, které jsou spojeny s čísly, Bůh = 1, věrozvěstové = 2, Božské osoby = 3, evangelisté = 4, 2 ryby a chléb = 5, džbány v Káně Galilejské = 6, Dary Ducha svatého = 7, egyptské rány = 10, apoštolové = 12. Kdo to splete, vypadává.

Bodování:

Zde nebudeme hodnotit.

Poklad

Časová náročnost: 90 min

Cíl: spolupráce
soutěživost
všímavost

Pomůcky: krabice od bot
sladkosti
mašličky z krepového papíru
2 dopisy – jeden ve schránce, druhý v pokladu

Motivace:

Milá družstva, je tady osůbka, která nám našla nový dopis ve schránce, a tak se jdeme podívat, co nám to přišlo tentokrát.

Milé děti,

během našeho života jsme často putovali, a tak jsme často i různé věci objevovali. Poslali nás k vám na Velkou Moravu, šířili jsme zde křesťanství, obhajovali jsme se v Římě a při našem putování objevili třeba ostatky sv. Klimenta. Člověk, když chce něco najít, musí se dívat kolem sebe a všímat si i maličkostí.

Vaším úkolem tedy teď bude, abyste se dívali kolem sebe, vydali se na cestu a hledali. Co však najdete, to teď prozrazovat nebudeme.

Tak se vydejte a objevujte.

Provedení:

Ve schránce se během dne opět objeví dopis, pokud si ho děti nevšimnou, tak na něj upozorníme sami. Během dne ukryjeme někam poklad, nejlépe do nedaleko vzdáleného lesa. Cestu můžeme označit nějakými mašličkami z krepového papíru, které nás povedou, ale nemusí nás vést přímo.

Do krabice od bot ukryjeme poklad v podobě nějakých sladkostí, ale také dopis. Úkolem dětí je najít poklad.

Text dopisu, schovaného v pokladu:

Milé děti,

my jsme k vám přišli před dávnými lety, přinesli jsme vám víru a jsme rádi, že i vy ji nosíte v srdci, že jste hlasateli Božího slova.

Nezapomínejte děkovat i prosit za každý den, za všechno, co vám Bůh dává.

Právě jste objevili poklad, ale nezapomínejte, že ten největší poklad nosíte ve svém srdci, a to je právě víra.

Oslad'te si tedy život a nezapomeňte s námi slavit svátek vždy 5. července, Budeme rádi, když společně s rodiči vyrazíte na pouť buď do nedalekých Mikulčic, nebo na posvátný Velehrad.

Loučí se s vámi všemi

sv. Cyril-Konstantin a Metoděj

Večerní program

Dnešní večerní program bude sehráno divadlo pro děti v podání vedoucích.³⁷ Na stránkách brněnského biskupství je zábavná scénka³⁸ od pana Ludka Strašáka.

³⁷ Srov O zásadním rozhodnutí. kc.biskupství.cz [online], [cit. 25-11-2020]

³⁸ Viz Příloha 24

3.5 Úterý – svatá Zdislava

Svatá Zdislava pochází z moravského Křižanova, toto místo leží právě nedaleko místa, kde děti nyní pobývají. Děti tuto svatou však málo znají, proto této světici bude věnován následující den.

Poztrácená písmenka

Časová náročnost: 10 min

Cíl: vzájemná spolupráce
soutěživost
postřeh

Pomůcky: obálky – pro každou skupinu 1 ks
rozstříhaný barevný arch s písmeny³⁹

Motivace:

Dnešní svatá, která nás dnes bude provázet, se narodila nedaleko místa, kde se teď nacházíme, a to v Křižanově. Tato světice tu však nežila celý život, ale vdala se do Čech. Kdybychom se vás teď zeptali, na jméno této světice, asi by vás tato otázka hodně potrápila. Dneska tedy nebudete podle obrázků či jiných nápovědí hledat její jméno, ale přesto to zkusíme. Když jsme se připravovali na dnešní den, písmenka z jejího jména se nám tak trošku rozsypala. Máme tedy pro každou skupinku obálku s hromádkou písmenek. Vaším úkolem je poskládat její jméno.

³⁹ Viz Příloha 25

Provedení:

Vytiskneme si nejlépe na barevné papíry arch s písmeny svaté Zdislavy, následně zalaminujeme, aby se dětem pracovalo s písmeny lépe. Následně rozstříháme na stejné obdélníčky. Ty vložíme do obálky. Děti je vhodné si pohlídat, aby písmena z obálky vysypali všichni zároveň. Kdo poskládá jméno jako první, vyhrává, dáme však možnost všem skupinkám, aby na jméno přišli sami.

Bodování:

Nejrychlejší družstvo 4 body, další družstvo 3 body, následující 2 body a poslední družstvo 1 bod.

Erb Ivíce

Časová náročnost: 60 min

Cíl: vzájemná spolupráce
tvořivost

Pomůcky: arch papíru nejlépe A2 může být i větší 4 ks
temperové barvy
vodové barvy
pastelky
tužky
mazací pryže
rozmazávací křídý
fixy

Motivace:

Je tu někdo, kdo neví, co je to erb? A zvládl by nám to někdo vysvětlit, co to je? My jsme si řekli, že Zdislava pocházela z Křižanova a vdala se za Havla z Lemberku. Tento šlechtic měl

ve svém znaku lvici, tak také přijala tento znak či erb jeho manželka Zdislava. My sice nejsme z žádného šlechtického rodu, ale svůj erb si nyní také vytvoříme. Zvolte si něco, co vaši skupinku nejvíce vystihuje.

Provedení:

Dětem dáme k dispozici velký arch papíru, na který si nakreslí erb své skupinky. K dispozici krom tužek, mazací pryže a nůžek, aby si jej mohly i vystříhnout, dostanou také volbu, čím si ho vymalují. Připravíme tedy barevné fixy, temperové barvy, vodové barvy, pastelky nebo rozmazávací křídly. Dbáme na to, aby bylo dostatek pro všechny skupinky, nejlépe od všeho 4 sady.

Bodování:

Při bodování tohoto úkolu je vhodné ocenit snahu a vzájemnou spolupráci, děti tedy sledujeme, jestli si někdo dělá jen svůj erb nebo jestli se děti mezi sebou domlouvají a každý dělá něco. Za zhotovení dostanou 10 bodů.

Svatá paní Zdislava

Časová náročnost: 40 min

Cíl: vzájemná spolupráce
soutěživost
postřeh
přesnost
procvičení paměti

Pomůcky: lístečky s informacemi o životě sv. Zdislavy⁴⁰
sešity
propisky

Motivace:

O svaté Zdislavě jste dneska něco málo slyšeli, což vám také pomůže v tomto úkolu. Nám se informace o této svätici rozletěly kolem. A tak vaším úkolem bude rozběhnout se kolem fary a po faře, kde tyto informace naleznete, ale nyní k tomu nebudete nosit sešity. Ve vaší základně, kterou si zvolíte, zůstane jeden zapisovatel, který bude zapisovat informace, které naleznete. Vy tyto informace nebudete z místa odnášet, ale musíte si je zapamatovat. Ani to nebude ještě celá vaše práce. Vy tyto informace musíte zkompletovat, např. bude tam jméno nějakého města a vy si vyberete z informací, které dále naleznete, proč se toto město ke svätici váže. Tím získáte životopis sväté paní Zdislavy, jak je tato svätice označována. Tak s chutí do toho.

Provedení:

Kolem fary a na faře rozmístíme cedulky s útržky ze života sväté Zdislavy, ale ne úplné. Každá informace bude rozdělena na polovinu. Děti tyto informace se pokusí zkompletovat.

Bodování:

Za každou správnou informaci 1 bod.

Zdislavina studánka

Časová náročnost: 30 min

Cíl: vzájemná spolupráce
soutěživost
motorika
obratnost
rychlost

⁴⁰ Viz Příloha 26

Pomůcky: kbelíky 2 ks
voda
lžice 2 ks
nádoby – mísy, 5 l sklenice 2 ks
odměrka

Motivace:

Pod zámkem Lemberk se nachází malá studánka. V této studánce je zázračná voda, která umí uzdravovat. Léčila jí také sama paní Zdislava. Dodnes na přímluvu této svaté sem chodí lidé čerpat sílu a uzdravující vodu. Vy se na malou chvíli stanete paní Zdislavou. Vaším úkolem je přinést vodu nemocným. Máme zde umístěny dvě zázračné studánky, každé družstvo má jednu lžici a musí se snažit přenést co nejvíce vody do studánky, která bude blíže nemocným.

Provedení:

Do dvou kbelíků dáme vodu, ty budou představovat studánku sv. Zdislavy. Určíme si vzdálenost, kam budou děti tuto vodu nosit. Tam umístíme nějaké mísy či velké pětilitrové sklenice. Děti si stoupnou do dvou řad za sebe a při nesení vody se střídají. Úkolem je přenést co nejvíce vody ze studánky do nádoby. Dětem stanovíme limit např. 5 minut. Na závěr hry přelejeme vodu z nádoby do připravené odměrky. Po skončení dvou družstev se družstva vystřídají.

Bodování:

Budeme bodovat podle nejvíce přenesené vody. Skupina, která přenesla nejvíce vody, získá 8 bodů, druhá skupina 6 bodů, skupinka na 3. místě 4 body a poslední skupina dostane 2 body.

Co patří ke svaté Zdislavě

Časová náročnost: 40 min

Cíl: vzájemná spolupráce
postřeh
tvořivost
procvičení paměti

Pomůcky: arch se siluetou svaté Zdislavy⁴¹
kreslicí a malovací potřeby
vystřižené namalované nebo napsané atributy⁴²
lepidlo

Motivace:

Každý svatý má své atributy, jsou to symboly, které nám světce nějakým způsobem přibližují a jsou s ním neodmyslitelně spojeny. Tyto atributy se většinou volí podle toho, co do života světce patřilo. Vy teď dostanete na archu papíru siluetu sv. Zdislavy, jenže atributy jí chybí. Vaším úkolem bude jí tyto atributy domalovat nebo můžete také dolepit. Svatou Zdislavu si můžete jakkoliv domalovat a vyzdobit. Jednotlivé atributy jsou zde rozházeny kolem nás, ale jsou zde i věci, které do jejího života vůbec nepatří. Vy si tedy musíte zvolit jen ty, podle kterých svatou Zdislavu opravdu poznáme.

Provedení:

Na arch papíru namalujeme obrys postavy svaté Zdislavy. Archy rozdáme vždy jeden do skupinky, opět dětem dáme na výběr, čím si svatou Zdislavu vymalují. Zároveň budeme mít namalováno několik atributů, nejlépe každý 4x. Děti tak mohou využít jak vystřižených atributů, tak si je mohou namalovat sami. Některé atributy můžeme mít jen napsány na kartičkách. Důležité je, aby se mezi atributy svaté Zdislavy zamíchaly také věci, které

⁴¹ Viz Příloha 27

⁴² Viz Příloha 28

do jejího života vůbec nepatří. K dispozici děti dostanou nápis: manžel, děti, erb a obrázky vinné révy jako symbol požehnání, břečťan jako symbol věrnosti a věčného života obrázek kostela. Nesprávné obrázky, které tam dětem zamícháme, jsou šála, strom a meč a nápisy kříž a kniha.

Bodování:

Za tuto aktivitu dostanou všichni 10 bodů, z těch se však může odečíst 1 bod za každý atribut, který ke svatě Zdislavě nepatří.

Cesta k nemocným

Časová náročnost: 40 min

Cíl: vzájemná spolupráce
soutěživost
postřeh
přesnost
procvičení paměti

Pomůcky: stopky
kamínky na trasu

Motivace:

Svatá Zdislava chodila často do kláštera a nemocnice, kterou postavila se svým manželem, bosá podzemní chodbou. Vy teď budete chodit také jako svatá Zdislava bez bot. Máme zde pro vás připravenou dráhu, kterou musíte v co nejkratším čase proběhnout. Budete běhat po družstvech, tedy ostatní budou malovat paní Zdislavu a jedno družstvo bude na trase.

Provedení:

Připravíme si trasu cca 4 metry, která bude kamínková, ale i pohodlná přes trávu, můžeme použít jakoukoliv překážku, ale tak, aby se děti na trase nezranily. Až proběhne trasu jeden z členů družstva, vedle ní se vrátí a předá plesknutím ruky právo druhému ke startu. Tak se vystřídají všichni členové družstva. Všem skupinkám cestu budeme stopovat.

Bodování:

Dle rychlosti první skupinka 8 bodů, následující 6 bodů, třetí 4 body a poslední 2 body.

Na cestě se svatou Zdislavou

Časová náročnost: 150 min

Cíl: vzájemná spolupráce
soutěživost
postřeh

Pomůcky: jsou uvedeny u jednotlivých úkolů

Motivace:

Zdislava se provdala z Křižanova na zámek Lemberk. Křižanov, jak jsme již zmiňovali, leží kousek od nás, zámek Lemberk však až v Libereckém kraji. Vzdálenost mezi těmito dvěma místy je 300 km. Kdybychom chtěli jít pěšky, trvalo by nám to kolem devadesáti hodin⁴³. My se vydáme taky na cestu, ale dnes budete chodit po skupinkách. Celou cestu máte označenou modrými mašličkami. Tam, kde je schovaný úkol, naleznete mašličku červenou. Mašličky neodvazujte a úkoly neodnášejte.

⁴³ Srov Sněžné. Mapy.cz [online], [25. 11. 2020]

Úkoly a veškeré potřebné pokyny si poznačte. Cestou k dalšímu úkolu se můžete vzájemně domluvit, koho zvolíte jako zástupce, aby úkol splnil nebo jak úkol splnit.

Veškeré úkoly plníte až v cíli za přítomnosti vedoucích.

Na cestu vycházíte časovým odstupem cca 10–15 minut. Cíl naleznete označen žlutou mašličkou. Tam zůstaňte a čekejte na ostatní.

Provedení

Je třeba si celou trasu projít předem, můžeme využít chvíli odpočinku nebo využijeme zdravotníka a provozního, kteří vše připraví. Při ukrývání úkolů dbáme na to, abychom je neukryli tak, že by je nikdo nenašel, bylo by vhodné, aby alespoň kousek byl vidět.

Musíme se také domluvit, kdo bude děti čekat v cíli, abychom je tam nenechali úplně bez dozoru. Skupinku povede vždy skupinový vedoucí, máme tak jistotu, že děti jsou hlídány a kdyby se něco dělo, skupinový vedoucí dá vědět hlavnímu či vedlejším vedoucím. Ti vedoucí, kteří půjdou dopředu, můžou odcházet, až když jsou děti na cestě, musíme počítat s tím, že děti se zdrží u každého úkolu při hledání zadání.

Úkoly, které jsou zaměřeny na správné odpovědi, děti zodpoví hned po příchodu do cíle, ostatní, jako je stěhování svaté Zdislavy a obvazování nemocných, si můžeme nechat až jako večerní program.

Aktivity po cestě:

Zdislava se stěhuje z Křižanova na zámek Lemberk

Časová náročnost: 20 min

Cíl: vzájemná spolupráce
soutěživost
strategie

Pomůcky: stopky

Motivace:

Cesta z Křižanova na zámek Lemberk byla jistě náročná. Zdislava s Havlem jeli jistě v nějakém kočáře taženém koňmi, ale i tak to bylo mnoho náročné. Vaším úkolem bude zvolit si dva „koně“, kteří budou převážet svatou Zdislavu z Křižanova na zámek Lemberk.

Provedení:

Na určitém místě si zvolíme bod, kde bude pomyslný Křižanov. Asi o 6 metrů dál bude bod, který bude představovat zámek Lemberk. Necháme na dětech, jak si poradí, aby „Zdislavu“ přepravily do cíle co nejrychleji, přičemž se musí zapojit vždy tři děti.

Bodování:

Za splnění si každá trojice připisuje pro svou skupinku 2 body, k tomu si ještě připočítá nejrychlejší skupinka 4 body, další 3 body, pomalejší 2 body a nejpomalejší 1 bod.

Ošetření nemocných

Časová náročnost: 40 min

Cíl: vzájemná spolupráce
rychlost
strategie
základy první pomoci

Pomůcky: stopky
Obvazy

Motivace:

Zdislava ošetřovala nemocné. Také vy budete ošetřovat své kamarády. Dostanete pro každého člena obvazy. Jeden z vás bude svatá Zdislava a musí co nejrychleji ošetřit celou skupinku. Ale nejen rychle, ale i kvalitně, ne že bude nemocným obvaz padat. Pro příklad – můžete obvázat ruku, nohu či hlavu. Komu co obvážete, necháme na vás.

Provedení:

Dětem připravíme obvazy a jeden ze skupiny bude obvazovat ostatní. Je důležité, aby děti měly každý svůj obvaz, ať nemusíme řešit nedostatek obvazů.

Bodování:

Za splnění a obvázení všech nemocných 3 body. Za rychlost budeme bodovat stejně jako u předešlé aktivity nejrychlejší 4 body, druhé družstvo 3 body, třetí družstvo 2 body a poslední družstvo 1 bod.

Děti svaté Zdislavy

Časová náročnost: 10 min

Cíl: vzájemná spolupráce
Postřeh

Pomůcky: pracovní list⁴⁴

Motivace:

Jak už víme, že svatá Zdislava měla 4 děti. Jenže nám se zatoulala jejich jména. Vaším úkolem je nám je sdělit. Buď s nápovědou, či bez ní.

Provedení:

Dětem položíme otázku, jak se jmenovaly děti svaté Zdislavy a jejího manžela Havla. Jelikož jsme je ještě za celý den nezmiňovali, nepředpokládá se, že by je někdo znal, ale třeba někdo ano. Jestliže děti jména neznají, dostanou pracovní list s přesmyčkami. Je vhodné poučit skupinové vedoucí, aby jména nevyhledávaly na internetu.

Bodování:

Kdo nám oznámí jména 4 dětí, dostává za každé jméno bod navíc. Jinak za každou vyluštěnou přesmyčku 1 bod.

⁴⁴ Viz Příloha 29

Modlitba

Časová náročnost: 10 min

Cíl: vzájemná spolupráce

slovní zásoba

úcta k Bohu

Pomůcky: sešit

propisku

Motivace:

Svatá Zdislava, ač byla šlechtična, starala se o poddané, rodinu, nemocné, nikdy nezapomínala na modlitbu. Zkuste vytvořit modlitbu, kterou by se mohla modlit svatá Zdislava.

Provedení:

Děti budou mít dostatek času na poskládání modlitby sv. Zdislavy. Dbáme na to, aby se neuchylovaly k ustáleným modlitbám, které se jistě také modlila, ale aby poskládaly modlitbu složenou vlastními slovy.

Bodování:

Za každou modlitbu 5 bodů.

Odkaz svaté Zdislavy

Časová náročnost: napořád

Cíl: vzájemná spolupráce
všímavost
ohleduplnost
vzájemná úcta

Pomůcky: nejsou

Motivace:

Svatá Zdislava často říkala svým dětem, že nemusí dělat velké věci, ale aby měly pro druhé laskavé slovo a úsměv. Vaším úkolem bude se od této chvíle všem kolem vás stejně jako svatá Zdislava darovat úsměv a laskavá slova.

Svatá Zdislava umřela, když jí bylo asi 30 let. Mnoho toho však pro druhé dokázala. Zkusme i my v druhých více vidět Pána Boha stejně jako ona.

Provedení:

Tento vzkaz necháme na děti jen tak působit. Můžeme občas upozornit, jak by asi jednala svatá Zdislava, aby se děti k sobě chovaly více ohleduplně a laskavě.

Bodování:

U této aktivity není.

Hrad Lemberk

Časová náročnost: 20 min

Cíl: vzájemná spolupráce
Všímavost

Pomůcky: fotografie zámku⁴⁵
fotografie z pohádek⁴⁶

Motivace:

Paní Zdislava už na zámku Lemberku nežije. Od té doby se tam vystřídal mnoho pánů. Na přiložené fotografii si můžeš prohlédnout, jak zámek Lemberk vypadá. Kdybyste zavítali na tento zámek, můžete navštívit i světničku svaté Zdislavy. Zkuste popřemýšlet, v jakých pohádkách jste mohli tento zámek vidět. Budeme rádi, když přidáte z pohádek i písničky. Aby to pro vás nebylo tak těžké, v obálce jsou přiloženy fotografie z těchto pohádek.

Provedení:

U dětí zkusíme procvičit postřeh, zda si zámek vybaví, jestli ne, zkusíme jim napovědět, o jaké pohádky se jedná. Řekneme jim hlavní postavy, popřípadě nastíníme děj. Dětem můžeme také připravit fotografie z těchto pohádek. Především se jedná o tyto pohádky – Čert ví proč, Císařův pekař, Pekařův císař, Zvon Lukáš, Tajemství staré bambitky. Možná si někdo vybaví, ač ne pohádku, ale film, který se natáčel i nedaleko Hovorán na zámku Milotice Poslední aristokratka, jejíž děj se odehrává také na zámku Lemberk.

⁴⁵ Viz Příloha 30

⁴⁶ Viz Příloha 31

Bodování:

Za každou pohádku 2 body, za písničku 3 body.

3.6 Středa – svatý Václav

Svatý Václav je hlavním patronem naší republiky, ač se každý rok o něm zmiňují paní učitelky, ne každé dítě ví, kdo to svatý Václav byl.

Kdo je kdo

Časová náročnost: 30 min

Cíl: vzájemná spolupráce
všímavost
rychlost
soutěživost
paměť

Pomůcky: kartičky⁴⁷

Motivace:

Svatý Václav je hlavním patronem naší republiky, ale co o něm všechno víme? A co víme o ostatních našich světcích? V následující aktivitě se seznámíte se čtyřmi našimi svěťci. Informace o nich si musíte najít, ověřit a následně zapsat do vašich deníčků.

Provedení:

Do prostoru rozmístíme cedulky s informacemi o našich světcích. Čtyři vedoucí budou představovat tyto české světce. Děti po nalezení informace si ji zapamatují, přiběhnou ke „svěťci“ a řeknou mu to, co si zapamatovaly. Vedoucí představující světce odpoví jen ANO nebo NE. Podle toho si děti poznámku zapíšou ke jménu, ke kterému informace patří.

⁴⁷ Viz Příloha 32

Výzkumnou akci jim však budou ztěžovat ostatní vedoucí, kteří budou procházet mezi nimi a budou zpomalovat jejich výzkum tým, že jim budou dávat různé úkoly, např. udělej 5 dřepů, napočítej do desíti, oběhni tento strom apod.

Bodování:

Za každou správně zařazenou informaci 1 bod.

Výroba palladia

Časová náročnost: 60 min.

Cíl: vzájemná spolupráce
jemná motorika
tvořivost
estetické vnímání

Pomůcky: samotvrdnoucí hmota
špejle
párátka
temperové barvy
třpytky
štetce
tekuté lepidlo
provázek
razítko Panny Marie

Motivace:

Svatá Ludmila, babička svatého Václava u sebe nosila do kovu vytepanou Pannu Marii. Tento obrázek měla údajně dostat od sv. Metoděje při svém křtu. Po její smrti jej nosil sv. Václav. My tento kovový reliéf Panny Marie s Ježíškem můžeme spatřit v poutním chrámu Nanebevzetí Panny Marie ve Staré Boleslavi. Je tak vzácný, že si je svou vzácností roven našim korunovačním klenotům. My si teď takový medailonek vyrobíme.

Provedení:

Připravíme si samotvrdnoucí hmotu. Tu vyválíme na tloušťku asi 1 – 1,5 cm. Z rozválené hmoty vykrojíme různá srdíčka, oválky a ostatní tvary dle fantazie dětí. Doprostřed vykrojeného tvaru otiskneme razítko s vyobrazením Panny Marie. Děti si pomocí párátek a špejlí můžou svůj medailon dle fantazie ozdobit. Nahoru uděláme díрку na provlečení šňůrky nebo mašličky.

Bodování:

Tuto aktivitu budeme hodnotit za snahu, tedy všechny družstva obdrží 10 bodů.

Česká republika

Časová náročnost: 20 minut

Cíl: spolupráce
rychlost
logické myšlení
připomínání nabytých vědomostí

Pomůcky: Mapa ČR rozstříhaná po krajích⁴⁸

⁴⁸ Viz Příloha 33

Motivace:

Jak již bylo zmíněno, sv. Václav je hlavním patronem České republiky. On znal dobře svoji zem, známe však stejně dobře i my svoji rodnou vlast?

Provedení:

Dětem rozdáme v obálce rozstříhanou mapu ČR. Tu rozstříháme podle krajů. Nejlépe by bylo, kdyby mapa byla vytisknuta na tvrdý papír a zalaminována, aby se s dílky dobře pracovalo. Děti by na povel vysypaly na stůl či podložku jednotlivé dílky a budou se snažit tuto mapu poskládat.

Bodování:

Nejrychlejší skupina získává 16 bodů, druhé nejrychlejší družstvo 12 bodů, třetí družstvo 8 bodů a poslední družstvo 4 body.

Hlídaní svatováclavské koruny

Časová náročnost: 40 minut

Cíl: vzájemná spolupráce
všímavost
ohleduplnost
soutěživost

Pomůcky: rozstříhaný obrázek Svatováclavské koruny⁴⁹
dětské papírové peníze

⁴⁹ Viz Příloha 34

Motivace:

Mezi české korunovační klenoty patří svatováclavská koruna. Ačkoliv nese název svatého Václava, svatému Václavu za jeho život nikdy nepatřila. Podle historických pramenů ji měl jako první na hlavě Karel IV. Nicméně koruna byla zasvěcena svatému Václavovi. Koruna by měla ukrývat trn z Kristovy koruny. Nyní je uložena v katedrále sv. Víta v Praze. Je zamčena pod sedmi zámky. Jenže dříve tomu tak nebylo, koruna se do Prahy vracela vždy ke korunovaci, byla uložena na Karlštejně, svého času i ve Vídni.

Vaším úkolem nyní bude tuto korunu přenést z Vídně zpět do katedrály. Jenže přenos bude tajný. Dvě družstva budou hlídat a bránit vám v přenosu, ostatní budou stěhovat. Koruna je rozložena na několik malých kousků, které spolu s penězi na opravu musíte dostat do kruhu, tam bude jeden z vás, který bude hlídat přenesené dílky a peníze.

Provedení:

Vytiskneme si svatováclavskou korunu, kterou rozstříháme na malé části. Děti rozdělíme na dvě poloviny, vždy dvě a dvě družstva. Z provazu, batůžků, kamenů či jakýchkoliv jiných pomocných věcí vytvoříme kruh. Do kruhu si stoupne hlídač přeneseného pokladu. Ostatní jeho spoluhráči se shromáždí asi 10–15 m na vzdálené místo, kde bude jeden spoluhráč, který bude mít kousky koruny a peníze. Úkolem spoluhráčů je přenést je do kruhu. V tom však jim budou bránit ostatní dvě družstva, stačí, když se člena korunního družstva dotknou, ten odevzdá všechno, co u sebe má. Korunní družstvo se snaží přenést korunu i peníze, ale u sebe mohou mít jen jednu bankovku nebo jednu bankovku a jeden dílek koruny.

Bodování:

Vyhrávají ta družstva, které přenesou více dílků koruny a budou mít více peněz na jeho opravu. Každé družstvo získá 10 bodů.

Rytíř

Časová náročnost: 20 min

Cíl: vzájemná spolupráce
soutěživost
procvičení hrubé motoriky

Pomůcky: lano nebo křída

Motivace:

Svatá Václav byl rytířem, dobrým rytířem. Byl čestný a oddaný svému lidu. Nikdy neusiloval o boje, ale o mír. My teď se spolu utkáme v rytířských závodech. Mějte však na paměti, že Václav byl dobrý a čestný, tak i tento zápas mezi námi bude čestný.

Provedení:

Na zem dáme lano, namalujeme čáru nebo jakkoliv podobně rozdělíme území. Proti sobě se postaví dvě družstva. Úkolem bude přetlačit svého protivníka a dostat se na jeho území. Způsob bude určovat my sami. Nejprve všichni zvednou ruce a svými dlaněmi se o sebe opřou. Po zapískání se děti začnou přetlačovat, kdo se dostává na území protivníka, získává bod. Následně se můžou přetlačovat svým bokem, zády, koleny apod.

Bodování:

Za každé vítězství tedy za každé překročení území 2 body.

Správná volba

Časová náročnost: 30 min

Cíl: procvičení jemné motoriky
soutěživost

Pomůcky: drobné mince min. 25 ks pro 1 skupinu

Motivace:

Když měl jít svatý Václav do boje proti Jindřichu I. Ptáčníkovi, raději souhlasil s platbou, protože viděl, že boj je předem prohraný. Jindřich I. byl totiž silný protivník a Václav nechtěl, aby se pustošila jeho země.⁵⁰

Dnes k placení používáme koruny. Vy nyní se vystřídáte vždy po jednom ze svého družstva a budete soutěžit v rozeznávání mincí. Toto rozeznávání vám bude ztěženo tím, že budete mít zavázané oči.

Provedení:

Dětem, vždy jednomu z družstva zavážeme oči. Každá skupinka dostane stejný počet mincí. Nejméně 25 ks. Úkolem bude roztřídit mince podle hodnot v nejkratším čase. Třídění mincí si vyzkouší všichni účastníci skupinky.

Bodování:

Za každou správně roztříděnou hromádku 1 bod + body za rychlost – nejrychlejší 4 body, druhý 3 body, třetí 2 body a poslední 1 bod.

⁵⁰ Srov JEŽKOVÁ, Alena. *České nebe*. 2012. str. 26

Chléb pro bohoslužbu

Časová náročnost: 60 min

Cíl: vzájemná spolupráce
motorika
obratnost

Pomůcky: formu na pečení hostii
voda 250 ml
mouka 310 g
tuk na vymazání formy

Motivace:

Svatý Václav byl vinař, říká se, že osobně připravoval mešní víno. Zopakujeme si v rychlosti z hodin náboženství, jaké je mešní víno? (Nepřidává se do něj cukr.) My tu víno připravovat nebudeme, ale zkusíme si, jaké to je připravovat hostie pro bohoslužby. Možná i sv. Václav se podílel na přípravě chleba pro mešní obřady.

Provedení:

Dětem dáme k dispozici recept a ingredience. Každá skupinka si namíchá své vlastní těsto. Po umíchání těsta si každá skupinka vyzkouší, jak se pečou ručně hostie. Využijeme k tomu táborový oheň, v případě nepříznivého počasí využijeme krbových kamen.

Bodování:

Za snahu dostanou všechny skupinky 10 bodů.

3.7 Čtvrtek – svatá Anežka Česká

Svatá Anežka Česká je jedna ze známých českých světic. Děti však její život moc neznají. Proto bude po celý den snaha si tuto svatou co nejvíce přiblížit.

Královský rod

Časová náročnost: 30 min

Cíl: vzájemná spolupráce
jemná motorika

Pomůcky: látka
knoflíky
jehla
nit nebo bavlnka

Motivace:

Svatá Anežka se narodila jako princezna do rodu Přemyslovců. Byla to dcera Přemysla Otakara I. a sestra Václava I. Svatá Anežka byla již ve třech letech dána na výchovu do kláštera nejprve do Přednice a následně do Doksan. Anežka už jako malá byla zasnoubena princům a králům, ze sňatku ale vždy sešlo.

Jako princezna byla tedy vychovávána již od mala, co se mohla Anežka v klášteře učit? Sv. Anežka se jako každá královská dcera učila také šít. A to bude také váš následující úkol.

Provedení:

Na látku dětem namalujeme malý a jednoduchý obrázek srdíčko, kolečko, popřípadě jednu čáru a připravíme si knoflík. Úkolem dětí bude obrázek vyšít a přišít knoflík. Připravíme si tolik čtverců látky, aby každý ve skupince dělal něco – jedni budou vyšívat, druzí přišívat knoflíky.

Bodování:

Za snahu každá skupinka 10 bodů. Za kvalitně odvedenou práci připočítáme 5 bodů.

Dopis pro svatou Kláru

Časová náročnost: 40 min.

Cíl: vzájemná spolupráce
motorika
nápaditost
řešení problému

Pomůcky: dopis pro každou soutěžní skupinu – obálka
šátky na svázání nohou a rukou

Motivace:

Svatá Anežka si často dopisovala se svatou Klárou a se svatým Františkem. S textem jednoho z dopisů se seznámíme v jedné z příštích aktivit. Dnes, když chceme poslat dopis, jdeme na poštu. Ta se postará o to, aby se dopis dostal na to správné místo. Dříve tomu však tak nebylo. Neexistovaly pošty, neexistovala auta. Dopisy většinou mezi sebou posílali panovníci prostřednictvím různých posílů. Vy se tedy nyní stanete posly a doručíte dopis od svaté Anežky svaté Kláře.

Provedení:

Děti si stoupnou vedle sebe. V rámci jedné skupiny jim svážeme vždy střídavě nohy, druhé dvojici svážeme k sobě ruce. Každé dítě tedy, krom toho krajního bude mít svázáno s vedlejším dítětem jednu nohu a jednu ruku. Krajní dostane do rukou dopis. Ten, kdo má v ruce dopis,

se může pohnout z místa, ostatní musí stát na místě. Úkolem je přepravit co nejrychleji dopis z místa A do místa B. Tato dvě místa jsou od sebe vzdálena cca 10 m.

Bodování:

Nejrychlejší skupina získává 10 bodů, druhý nejrychlejší 8 bodů, třetí místo 6 bodů a poslední 4 body.

Dopisy od svaté Kláry

Časová náročnost: 40 min

Cíl: vzájemná spolupráce
všímavost
ohleduplnost
vzájemná úct

Pomůcky: dopis⁵¹
obálku

Motivace:

V předchozí aktivitě jsme doručovali dopis od svaté Anežky ke svaté Kláře. Svatá Klára Anežce již odepsala. Několik jejich dopisů se zachovalo. Jsou uloženy v Praze u františkánů. Jeden dopis se však ukrývá ve vašich obálkách. Je však již starý, a tak se nám vytratila některá slova. Vaším úkolem je ztracená slova doplnit tak, aby text dával smysl. Aby to nebylo příliš těžké, ztracená slova jsou napsána pod textem.

⁵¹ Viz Příloha 35

Provedení:

Vytiskneme si dopis svaté Kláry. Nebude však úplný, ale budou záměrně vynechána některá slova. Tato slova jsou však v různém pořadí napsaná pod textem. Úkolem dětí je slova vhodně doplnit.

Bodování:

Za správnou posloupnost dvou za sebou jdoucích výrazů 3 body.

Umět léčit jako svatá Anežka

Časová náročnost: 30 min

Cíl: vzájemná spolupráce
postřeh
prohloubení znalosti léčivých bylin

Pomůcky: karty s obrázky bylin⁵²
pracovní list⁵³

Motivace:

Svatá Anežka stavěla nemocnice a sama se starala o nemocné. V tehdejších dobách však ještě neexistovala lékařská péče, jakou známe nyní. Většinou lidem pomáhaly bylinky. Jenže léčit mohl ten, kdo bylinkám alespoň trochu rozuměl. Vy nyní budete následovat kroky svaté Anežky a zkusíte také léčit. Dostanete na obrázcích léčivé byliny, ale občas se nám tam zatoulala i nějaká květinka či plevel. Vaším úkolem je najít k obrázku správný název, určit, zda se jedná o květinu či léčivou bylinu a co se z bylinky sbírá.

⁵² Viz Příloha 36

⁵³ Viz Příloha 37

Provedení:

Každá skupinka má stejné množství karet s bylinami. K tomu získává i tabulku s jejich názvy. Každý obrázek má své číslo, a tak stačí do tabulky doplnit správná čísla, zaznačit, zda se jedná o bylinku či nikoliv a co se z bylinky sbírá.

Bodování:

Za každou správnou odpověď 0,5 např. přiřazení názvu – 0,5 bodu, určení byliny – 0,5 bodu a použití 0,5 bodu.

Znalost jazyků

Časová náročnost: 60 min

Cíl: vzájemná spolupráce
paměť
strategie

Pomůcky: kartičky s pozdravy⁵⁴

Motivace:

Svatá Anežka pocházela z královského rodu, proto také získala výborné vzdělání. Sama též uměla spoustu jazyků. V dnešní době se dostává vzdělání každému, i vy ve škole se učíte postupně tři jazyky. Jeden svůj mateřský a dva cizí. Vaším úkolem teď bude následovat svatou Anežku a naučit se celkem 8 jazyků. Nemusíte mít však strach, vaším úkolem bude naučit se pozdravit. Různě po farním dvoře jsou rozmístěny tradiční pozdrav „AHOJ“ v několika jazycích. Vaším úkolem je všechny tyto pozdravy nalézt, naučit se je a na závěr poslat jednoho z vás, který by nám všechny tyto pozdravy řekl. Jenže úkol ještě ztížíme tím, že nám budete

⁵⁴ Viz Příloha 38

muset krom pozdravu říct, jakou řečí zrovna mluvíte. K tomu bude sloužit druhý člen družstva, který bude jakýmsi překladatelem a zahlásí nám jazyk, kterým váš kamarád zrovna mluví.

Provedení:

Vytiskneme si na kartičky pozdravy v různých jazycích. Je důležité, aby na kartičce vždy byl pozdrav a také jazyk. Dětem dáme na nalezení a naučení 30 minut.

Bodování:

Za každý pozdrav 1 bod + za každý správně přiřazený jazyk 1 bod.

Sloužit druhým

Časová náročnost: 45 minut

Cíl: procvičení jemné motoriky
soustředěnost
vzájemná spolupráce

Pomůcky: ošatky
čočka
hrách

Motivace:

Svatá Anežka, ač byla z královského rodu, ráda sloužila ostatním. Povídá se, že tajně po večerech prala a zašívala oblečení chudákům. Neštítla ani nebála se ani nemocných, kteří měli prádlo poničené krví a hnisem. My bychom ji mohli přirovnat například k pohádce o Popelce, a tak Popelka nás nyní přivede na další úkol.

Provedení:

Do ošatky smícháme hrách a čočku. Nejlépe tak, aby měly všechny skupiny stejné množství. Děti mají za úkol roztřídit do misek luštěniny dle druhů.

Bodování:

Posoudíme dle množství a kvality roztříděných luštěnin 10–20 bodů.

Rozvazování uzlů

Časová náročnost: 20 min

Cíl: procvičení hrubé motoriky
vzájemná spolupráce

Pomůcky: provazy s uzly

Motivace:

Svatá Anežka je známá tím, že uměla urovnávat nejen rodinné vztahy, ale také vztahy různých lidí mezi sebou, dokonce i králů. Když přijde k nějaké neshodě, tak nám v životě vzniká jakýsi uzol, který se těžce rozvazuje. To však svatá Anežka hravě zvládla. Zkusme společně najít, co všechno nám tvoří uzly na naší cestě životem (hádky se sourozenci, kamarádem, různé neshody aj.) A jak bychom je mohli rozvázat? (usmíření, rozhovor mezi sebou apod.). Jako svatá Anežka tyto uzly zkusíme rozvázat. My se nebudeme usmířovat, protože se máme všichni stejně rádi, ale tentokrát půjdeme na ty opravdové uzly.

Provedení:

Dětem rozdáme stejně dlouhé a stejně zauzlované provazy, lana, popřípadě nějakou šňůrku apod. Po smluveném znamení děti začnou tyto uzly rozvazovat. Soutěžíme, kdo bude první mít rozvázány všechny uzly.

Bodování:

První skupina 8 bodů, druhá 6 body, třetí 4 body a poslední 2 body.

Večerní program – táborák

Časová náročnost: 90 min

Cíl: společný zpěv
nápaditost
spolupráce

Pomůcky: jehle na opékání špekáčků
dříví

Motivace:

Dnešní večer nás čekají společně strávené chvíle při táborovém ohni. Zde si můžete opéct špekáčky, ale také se můžete domluvit, jakkoliv mezi sebou chcete a zahrát nám společně nějakou scénku. Úkolem dnešního večera je užít si ho naplno, věnovat se jeden druhému a nikoho nenechat bokem. Samozřejmě nezapomeneme zpívat s kytarou.

Provedení:

Večer u táboráku necháme na dětech, budeme společně zpívat, hrát si. Kdyby se nám náhodou nějak hroutil nálad, v tom případě zasáhnou vedoucí se zásobou her, písní a jiných nápadů, jak si zpříjemnit večer.

3.8 Pátek – svatý Jan Sarkander

Svatý Jan Sarkander nás bude provázet posledním dnem. Další moravský světec, jehož životopis je málo známý. Proto jsme se rozhodli jej zařadit do programu, aby ho děti lépe poznaly.

Zvláštnost dnešního dne

Časová náročnost: 30 min

Cíl: spolupráce
Strategie

Pomůcky: šátky

Motivace:

Milé děti, dnes máme pro vás zvláštnost. Celý den se budeme seznamovat se životem svatého Jana. Ten byl vězněn. A když je někdo vězněn, je spoután okovy. Vy nebudete spoutáni okovy, ale šátky, a to pokaždé, když zasednete ke stolu. Vaším úkolem je naučit se spolupráci se svým sousedem, abyste se dokázali najíst, i když máte svázané ruce. Uvidíte, jak vám to večer půjde již hladce.

Provedení:

Dětem sedícím vedle sebe svážeme pokaždé, když si sednou kolem stolu ke společnému jídlu, k sobě ruce. Úkolem bude, aby se společně najedly. Nejprve to půjde s potížemi, ale jak najdou správnou strategii, už to půjde samo.

Liturgické předměty

Časová náročnost: 40 min

Cíl: vzájemná spolupráce
všímavost
bystrost
paměť
upevnění názvů liturgických předmětů

Pomůcky: archy s obrázky liturgických předmětů⁵⁵

Motivace:

Svatý Jan Sarkander začal studovat teologii, tu však nedokončil, ale po čase se k ní opět vrátil a stal se knězem. Působil v různých moravských farnostech⁵⁶. Kdo je to kněz? Co může dělat kněz, co ostatní lidé dělat nemůžou? Děti motivujeme tak, abychom společně přišli ke mši svaté. K takové mši svaté patří spousta předmětů. Co však k čemu slouží? A co patří k bohoslužbě a co ne? To bude vašim dalším úkolem.

Provedení:

Připravíme si obrázky liturgických předmětů spojených se slavením mše svaté a předměty, které ke mši svaté nepatří. Vytvoříme z nich velkou tabulku, pro každou skupinu jednu, abychom mohli hru několikrát obměnit, můžeme zhotovit 4 odlišené tabulky. Děti si do sešitu zapíší číslo tabulky. Potom jim dáme 2 minuty času, aby se na tabulku dívaly. Po limitu tabulky otočíme, dbají na to skupinkový vedoucí. Potom se ptáme, kde najdeme např. ornát, kalich, konvičky apod., děti zapíší do sešitu, po posledním jmenovaném předmětu se děti posunou k další tabulce. Vše se opakuje.

⁵⁵ Viz Příloha 39

⁵⁶ Srov JEŽKOVÁ, Alena. *České nebe*. 2012, str. 75

Bodování:

Za každou správně uvedenou polohu 3 body.

Zkusit se skrýt

Časová náročnost: 70 min

Cíl: vzájemná spolupráce
postřeh
soutěživost

Pomůcky: nejsou

Motivace:

Svatý Jan žil v době, kdy u nás panovaly kruté boje mezi katolíky a protestanty. On sám byl přísným knězem, např. zakazoval lidem při bohoslužbách zpívat česky. Jeho kroky ho zavedly na opuštěnou faru v Holešově, tam se stal zpovědníkem samotného šlechtice pána Popela Lobkovic. V roce 1619 se Morava přidala k povstání české šlechty, Ladislav Lobkovic byl tehdy sesazen a uvězněn. Tehdy Jan na čas zmizel, ale po čase se opět vrátil. V roce 1620 vtrhli na Moravu polští kozáci, Jan jim vyšel naproti za zpěvu písní s monstrancí, připojilo se k němu několik farníků. Kozáci zastavili koně, poklonili se Pánu Ježíši ukrytému v monstranci a jeli pryč. Holešov byl uchráněn, ale Jan byl následně obviněn, že byl s nimi smluven a on nebo Popel kozáky k nám pozval. Jan se snažil ještě uprchnout, ale i přesto byl dopaden.⁵⁷

No a vy teď budete také Janem. Zkusíte se ukrýt před těmi, kteří se vás snaží napadnout a obvinít.

⁵⁷ Srov JEŽKOVÁ, Alena. *České nebe*. 2012. str. 75

Provedení:

Dětem dáme pevně stanovené hranice území. Dvě družstva zavřeme do jedné místnosti, tak aby neměly přístup k oknům a nemohly ostatní sledovat. Pohlídají je tam dva vedoucí. Ostatní družstva se pokusí schovat, tak aby je ostatní nenašli, ale musí dbát na hranice území. Dětem dáme limit, kolik času budou mít na schování, např. 10 minut. Potom se vydají zavřená družstva je najít. Počítáme čas, za který najdou celou skupinu, avšak dáme limit max. 20 min na hledání. Po hře obrátíme družstva, ti, co se ukrývali, budou hledat, a ti co hledali, se budou ukrývat.

Bodování:

Počítáme čas a počet nalezených. Jestliže nebudou za 20 min. nalezeni všichni, počítáme jako plusové body počet nalezených osob. Jestliže naleznou v limitu, počítáme nejlepší časy a hodnotíme od nejlepších 10 bodů, druhý nejlepší 8 bodů, třetí 6 bodů a nejhorší 4 body.

To jsme my⁵⁸

Časová náročnost: 30 min

Cíl: zábava
soustředěnost
všímavost
pozornost
vymezení pojmu farnost

Pomůcky: nejsou

Motivace:

Svatý Jan byl knězem v některých moravských farnostech. Podívejme se, jak taková farnost vypadá a koho všeho ve farnosti můžeme najít. Tutu hru si zahrajeme jenom tak pro zábavu.

⁵⁸ PINCHBECKOVÁ, Lesley. Hry trochu jinak. 2007. str. 27

Musíme se však rozdělit do malých skupinek. Koho tedy najdeme ve farnosti? První a nejdůležitější člověk je pan farář. Další důležití lidé ve farnosti jsou kostelníci, bez nich by to taky nefungovalo. Koho dál najdeme ve farnosti? Pravou rukou pana faráře většinou bývají katechetky. Dále tam máme ministranty, varhaníky, scholu, pastorační radu, květinářky, uklízečky. Zkusíme s dětmi najít co nejvíce skupinek lidí, kteří se nám ve farnosti vyskytují.

Představte si, že se tato farnost jednou vypravila na výlet. Vy se nyní rozdělíte do skupinek a ponese si vždy jména někoho ve farnosti, tudíž budete pan farář, ministranti, katechetky apod. Nyní budete dobře poslouchat a dávat pozor, protože když uslyšíte vaše jméno, např. pan farář, musíte vyskočit a zavolat: „to jsme my“, následně se zatočíte a zpět se posadíte a posloucháte dál. Úkolem je, abyste vždy správně zareagovali. Pozor však, každý z nás má své místo ve své farnosti, a tak na „farnost“ musíme zareagovat úplně všichni.

Provedení

Děti se rozdělí do skupinek nejméně po 3 členech. Sednou si do kruhu na zem a poslouchají příběh o tom, jak se farnost vydala na výlet. Pro lepší orientaci si v textu vyznačíme slova, na která mají děti zareagovat. Ty, když uslyší „svoje“ jméno tedy pan farář, paní katechetky apod. vyskočí a zavolají „TO JSME MY“, zatočí se na místě a zpět si sednou na zem, následně se opět posadí a poslouchají dál. Na „farnost“ však reagují všichni.

Než začneme vyprávět, ověříme si, zda všichni vědí, do které skupinky patří a co mají dělat.

Příběh

Jednou se **pan farář** rozhodl společně s **pastorační radou**, že pojede **farnost** na společný výlet. „Jenže kam se vydáme?“ řekl **pan farář**. **Ekonomická rada** se zabývala, aby to moc nestálo. **Varhaníci** zase chtěli jet někam, kde mají krásné varhany. **Květinářky** a **uklízečky** by rády do Olomouce na Flóru, aby zároveň viděly výzdobu kostelů. **Spolčo** chtělo do přírody. **Schola** chtěla někam do zábavného parku. **Ministranti** navrhovali zoologickou zahradu. Paní **katechetky** by rády na Velehrad na místní výstavu Bible. **Kostelníci** chtěli jet někam, kde se vyrábí pivo. **Pan farář** zase chtěl navštívit svou bývalou **farnost**. Všechny návrhy byly tedy předloženy **pastorační radě**. **Pastorační rada** zasedla spolu s **panem**

farářem a začali se společně radit, kam se vydají. **Pan farář** říkal, že si ještě promluví s **ministranty**, zda by nechtěli jet někam k rybníku. K tomu se přidalo **spolčo**, že by rádo k rybníku s **ministranty**. **Ministranti** tedy již nechtěli do zoologické zahrady, ale raději chtěli se **spolčem** do přírody. Tato varianta se líbila také **ekonomické radě**, té se líbilo, že to moc nestojí, a tak se **ekonomická rada** přidala ke **spolču** a k **ministrantům**.

Jenže to se nelíbilo **uklízečkám** a **květinářkám**, protože **květinářky** a **uklízečky** jsou neustále v přírodě, když chodí kopat do vinohradu a raději by někam na výlet. Proto **květinářky** zašly za **ministranty** a **uklízečky** za **spolčem**, aby svůj návrh přehodnotili. Jenže **ekonomické radě** se rozhodnutí **květinářek**, **uklízeček**, **spolča** a **ministrantů** moc nelíbil. **Pan farář** tedy se začal domlouvat s paní **katechetkami**, ať zkusí vymyslet takovou variantu, aby byly spokojeny nejenom děti, ale i **uklízečky**, **spolčo**, **květinářky**, **ministranti**, **varhaníci**, **schola**, celá **pastorační rada**, ale zároveň i **ekonomická rada**. Jenže do toho se vrhli zase **kostelníci** a trvali na svém, že chtějí jet na pivo. **Varhaníci** a **schola** si taky stála na svém, a tak **pan farář** opět přemýšlel, co s touto situací udělá.

Celá **farnost** se nakonec vydala na výlet do Kroměříže. Navštívili tam Květnou zahradu, kde si na své přišly **květinářky** a **uklízečky**. V bludišti se vyřádilo **spolčo** a **ministranti**. Při návštěvě zámku přišla na své **pastorační rada**. Místní malý pivovar navštívili **kostelníci** a **varhaníci**. **Pan farář** spolu s **katechetkami** navštívili místní kostely, ty se líbili také **ministrantům**, **spolču**, **schole**, **květinářkám** a **uklízečkám**. **Pan farář** sice nenavštívil svou bývalou **farnost**, ale v jednom z kostelů potkal svého bývalého spolužáka. Tento spolužák **pana faráře** následně vzal spolu s celou **farností** do Arcibiskupského gymnázia. Tam lákal ke studiu **ministranty**, děti ze **spolča** a **scholu**. V zámecké zahradě **ministranti** našli zvířátka, a tak se potěšili nejen **ministranti**, ale i **spolčo**, **schola**, **pan farář**, **katechetky**, ale také **kostelníci**. Nakonec se výlet líbil i **pastorační radě** a **ekonomické radě**. Na závěr výletu do Kroměříže se **pan farář**, **katechetky**, **kostelníci**, **pastorační rada**, **ekonomická rada**, **ministranti**, **schola**, **spolčo**, **uklízečky** a **květinářky** vydaly zpět domů do své **farnosti**.

Bodování

Tato aktivita se hraje jen pro zábavu, a tedy není bodována.

Neprohradil zpovědní tajemství

Časová náročnost: 60 min

Cíl: vzájemná spolupráce
ovládání se
mlčenlivost

Pomůcky: nejsou

Motivace:

Svatý Jan byl nakonec zajat a vězněn. Čtyři týdny byl mučen, aby se přiznal k tomu, že pozval na naše území cizí vojska. Vězňitelé požadovali, aby jim Jan svěřil, z čeho se zpovídal šlechtic Popel Lobkovic. Jan však vinu odmítal a zpovědní tajemství neprozradil. Na místech, kde Jana mučili, nyní nalezneme v Olomouci kapli sv. Jana Sarkandera. Určitě si mnozí z vás vzpomenou na náš společný výlet do Olomouce, kdy jsme tuto kapli navštívili.

My se nyní vydáme na společnou procházku. Jenže nebude to obyčejná procházka, sv. Jan udržel zpovědní tajemství, vy si nyní zkusíte, jaké to je nepromluvit. Po celou dobu procházky můžou mluvit jen vedoucí. Vy budete mlčet. Kdo poruší, získá pro skupinu minusový bod.

Provedení:

Vypravíme se na procházku, dětem odstartujeme čas, kdy děti nebudou mluvit. Venku můžou dávat pokyny pouze vedoucí. Jejich úkolem je také si všímat, kdo tuto zásadu poruší. Na konci dětem následně oznámíme konec aktivity.

Bodování:

Za každého člena, který promluví, bude odečten skupince 1 bod.

Jazyk umí nejenom mluvit

Časová náročnost: 30 min

Cíl: vzájemná spolupráce
všímavost
ohleduplnost
vzájemná úcta

Pomůcky: šátek
kousky ovoce, zeleniny
různá koření
jakékoliv jídlo

Motivace:

Nyní jsme si vyzkoušeli, jaké to je nemluvit. Jenže takový jazyk nám nebyl dán jen na mluvení. Takovým jazykem můžeme také vychutnávat chutě. Víme tedy, co je to sladké, kyselé, slané, pamatujeme si, jak co chutná. Vyberte nyní jednoho z vás, který se zúčastní následující aktivity.

Provedení:

Připravíme si šátky na zavázání očí, dále jednotlivé kousky ovoce a zeleniny, koření, jídla. Dětem zavážeme oči a dáváme ochutnat různá jídla, ty máme nabodnutá na párátkách, popřípadě na lžičkách. Každé dítě musí mít své párátko a svoji lžičku. Dětem postupně dáváme ochutnat jídlo, oni pak poslepu zapisují, co zrovna ochutnaly. Druhou variantou je, že dětem dáváme ochutnat potraviny v jiném pořadí a děti názvy říkají nahlas. Jelikož neví, že každý dostává něco jiného, můžou být zmateni, jestli to, co ochutnaly, je opravdu to, co si myslí.

Bodování:

Za každou správně uhodnutou potravinu 1 bod.

Zvládnou to i bez rukou

Časová náročnost: 30 min

Cíl: vzájemná spolupráce
rychlost
obratnost
soutěživost
motorika

Pomůcky: šátky na svázání rukou
věci na přenášení: míč, trička, kelímek, PET láhev apod.

Motivace:

Jana bezcitně mučili, a když si mysleli, že brzy zemře, jeho bezvládné tělo odnesli do cely. Tam jej nechali osudu. Jan se však trápil ještě 4 týdny. Jeho věrní farníci přicházeli a ošetřovali ho. Jan, ač prožíval velké bolesti, nezanedbával modlitbu. Když už mu přestaly sloužit ruce, listy breviáře otáčel jazykem.⁵⁹

Vaším úkolem nebude listovat v breviáři jazykem, ale budete mít trochu jiný úkol. Budou vám svázané ruce. Na jednom místě na dvoře je umístěná hromádka věcí, vaším úkolem je rychle tyto věci přestěhovat na jiné místo, které máte označeno kruhem.

Provedení:

Dětem svážeme ruce, některým vpředu, některým za zády. Na hromádku na bod A dáme různé věci. Úkolem dětí je jakkoliv si poradit, aby tuto hromádku přestěhovali do bodu B, který je vzdálen asi 10–15 m. Soutěžit budou dvě družstva. Po dokončení budou soutěžit mezi sebou ostatní dvě družstva, která budou stěhovat hromádku věcí z bodu B do bodu A.

Bodování:

⁵⁹ Srov PINCHBECKOVÁ, Lesley. *Hry trochu jinak*. 2007. str. 76

Tato aktivita je na rychlost, nejrychlejší skupina získává 20 bodů, druhá skupina 15 bodů, třetí skupinka 10 bodů a nejpomalejší skupinka 5 bodů.

Znáš české světce⁶⁰

Časová náročnost: napořád

Cíl: vzájemná spolupráce
všímavost
ohleduplnost
vzájemná úcta

Pomůcky: sešity
lístečky na kterých jsou věty o svatých⁶¹

Motivace:

Celý týden jsme se setkávali s různými českými světci. Některé jste znali více, některé méně. Naším úkolem tento týden bylo se těmto svatým přiblížit. Zkusíme tedy, co jste si o světcích zapamatovali. U každé věty naleznete nějakou číslovku. Tato číslovka je důležitá. Jakmile odhalíte jméno světce, sečtete dohromady čísla vět. Některý ze světců se nám však zatoulal. Vaším úkolem bude zjistit který a vymyslet k němu 3 věty.

Provedení:

Připravíme si celkem patnáct vět ze života světců, se kterými jsme se tento týden potkávali. Tyto věty různě rozmístíme kolem fary či po faře. Každá věta nese své číslo. Úkolem dětí je tyto věty nalézt a rozřadit podle toho, komu patří. Poté k nim přiřadí jméno světce. Součtem čísel, která označují věty jednoho světce, dětem vyjde číslo, kolik hodin denně žil tento světec

⁶⁰ Srov SMAHEL, Rudolf a TROCHTOVÁ, Ludmila. *Katechetické hry pro děti a mládež*. 2001, str. 85

⁶¹ Viz Příloha 40

pro Pána Boha – u všech je to číslo 24. Na závěr by si děti měly uvědomit, se kterým světcem jsme se potkali, ale jehož jméno zde chybí a doplnit k němu 3 jakékoliv věty, které si k němu pamatují.

Bodování:

Za každý správně uvedený údaj o svatém 2 body.

Stezka odvahy

Časová náročnost: 90 min

Cíl: odvaha
Paměť

Pomůcky: listy se jmény svatých⁶²

Motivace:

Týden je za námi a nás čeká poslední aktivita. Tato aktivita bude záležet na vaší odvaze. Je pro vás připravena stezka odvahy. Pozor, na stezce nebudete sami, ale bude vás tam někdo čekat. Kdo, to vám zatím neprozradíme. Vy si však pozorně všimněte osob, které tam potkáme. Zkusíme, kolik si jich zapamatujete.

Provedení:

Ve sklepech na faře rozsvítíme na schodech a prostorách sklepu svíčky. Občas je zkontrolujeme, jestli nám hoří, aby tam děti neměly tmu. Po stěnách rozvěsíme 20 jmen různých svatých. Děti

⁶² Viz Příloha 41

mají za úkol zapamatovat si nejvíce z nich. Až stezkou projdou, tak všechna jména, která si zapamatovaly, napíší na list papíru.

Bodování:

Za každé jméno 2 body.

3.9 Sobota – ukončení a odjezd domů

Náš poslední společně strávený den bude více určen k balení a odjezdu, ale i tak si stále na sebe najdeme čas. Den bude začínat stejně jak všechny dny v tomto týdnu – budíček, ranní rozcvička, snídaně a ranní hygiena. Podle toho, jak budeme limitováni časem – zda ještě ten den někdo na faru přijede nebo zda bude fara volná, se bude odvíjet i náš program.

Jsme vybráni a posláni

Časová náročnost: 30 min

Cíl: sbalit si věci

Pomůcky: nejsou

Motivace:

Dnešní den je jakousi zvláštností, ráno byl nalezen list, ve kterém je psáno: JDĚTE DO CELÉHO SVĚTA A HLÁSEJTE EVANGELIUM. Po vzoru svatých, se kterými jsme se tento týden potkali i nepotkali, jsme nyní do světa vysláni i my. Proto nyní zanechme všeho a balíme se na cestu!

Provedení:

Děti vhodně namotivujeme a pošleme je, aby se sbalily na cestu domů. Občas mezi nimi procházíme a sledujeme, kdo potřebuje pomoci.

Jak se nám vedlo

Časová náročnost: 60 min

Cíl: odměna
Zhodnocení

Pomůcky: výsledkové listiny
odměny
archy papíru
fixy
diplomy

Motivace:

Jsme všichni sbaleni? Jestli ano, můžeme nyní společně zasednout a vyhodnotit, jak se nám tento týden vedlo. Jdeme na hodnocení.

Provedení:

Připravíme si hodnotící kartičky, spočítáme body a vypíšeme diplomy. Společně zhodnotíme celý týden, dětem dáme prostor k tomu, aby se mohly vyjádřit nejprve ony, co se jim líbilo či nelíbilo. Využijeme k tomu i archy papíru, kam děti můžou napsat své vzkazy, dojmy a zážitky. Potom budeme hodnotit my, co se komu podařilo. Snažíme se pochválit úplně všechny účastníky.

Kdo je svatý

Časová náročnost: 30 min

Cíl: porovnání pohledu na svatost

Pomůcky: archy papíru
fixy

Motivace:

Ještě než se vydáme na cestu, tak tu stojí před námi poslední úkol. Když jsme zde zasedli poprvé, dostali jste několik otázek. My vám tyto otázky pokládáme znovu. Proto usedněte naposled do svých skupinek a popřemýšlejte, “kdo je to svatý“ a „jak se člověk může stát svatým“.

Provedení:

Dětem rozdáme opět archy papíru, kde společně napíší, kdo je to svatý a jak se člověk může stát svatým. Dáme na to dětem cca 20 minut. Poté jim rozdáme práce, které psali první den našeho pobytu. Děti tak porovnají, jestli se jejich názor na svaté změnil, či nikoliv.

Cesta domů

Po zhodnocení celého dne a společném obědě nás čeká poslední úkol tohoto týdne – cesta domů. Společně tedy uklidíme prostory, které jsme po celý týden využívali, zkontrolujeme si, že nám nikde nic nezůstalo a vydáme se na cestu domů. Ještě před tím, než odejdeme, děti dostanou svačinku na cestu a zkontrolujeme si, aby měli všichni dostatek pití. S rodiči budeme domluveni, že informace budeme dávat na sociální sítě farnosti, aby mohly své děti očekávat na zastávkách autobusu, popřípadě se domluvíme o zaslání SMS zprávy. Děti předáme rodičům na zastávkách autobusu.

Závěr

O letních prázdninách řada rodičů řeší, jaký program vymyslet pro své děti. Proto pro své děti hledají různé vyžití, jak tyto dny jejich děti stráví. Často tedy pro své děti volí různé tábory, kde děti najdou vyžití na celý týden. Pro děti na táborech je připraveno spousta aktivit, ubytování i strava.

Hlavním cílem tohoto bakalářského projektu bylo připravit týdenní farní tábor pro děti z farnosti Hovorany, které navštěvují vyučování náboženství. Tábor si klade za cíl přiblížit dětem společnými aktivitami život světců. Děti si mají uvědomit, že tito světcí byli úplně obyčejní lidé, jako jsme my. Prostřednictvím bližšího seznámení dětí s životy svatých je nalézt svůj vzor a dále prohloubit svůj vztah k Bohu. Neposledním úkolem je učit děti k vzájemné úctě, ke spolupráci mezi sebou a k prožití společně strávených chvil.

Projekt je tvořen třemi kapitolami. V první kapitole je uvedena charakteristika farnosti Hovorany, seznamuje nás s její historií, aktivitami farnosti a s tím, jak farnost vypadá dnes. Dále je uvedena SWOT analýza farnosti, kde jsou shrnuty silné a slabé stránky farnosti, příležitosti a případné hrozby.

Druhá kapitola se věnuje organizaci tábora a jeho realizaci – co vše je potřeba zařídit, kam tábor umístit a pro koho je určen, dále pak propagaci projektu a předběžnou kalkulaci.

Třetí a poslední kapitola se věnuje programu celého týdne. Každý den je věnován jednomu světcí, a tak se děti setkají s osobou Panny Marie, s Cyrilem a Metodějem, se svatou Zdislavou a Anežkou, dále se svatým Václavem a Janem Sarkandrem. Děti se prostřednictvím jednotlivých aktivit seznámí s jejich životem a společně prožijí chvíle plné pohody, zábavy a poznání.

Doufáme, že tento bakalářský projekt budeme moci co nejdříve realizovat a bude velkým přínosem nejenom pro děti, ale i pro nás dospělé, které s nimi tyto společné chvíle budeme prožívat. Snad si děti pomocí tohoto společně stráveného času prohloubí vztah k Bohu, ale i k sobě navzájem. V neposlední řadě doufám, že se tento společný tábor nebude táborem posledním.

Seznam použité literatury

Odborná literatura

- *Bible*. Ekumenický překlad. Praha: Česká biblická společnost 2012. ISBN 978-80-87287-51-4
- IVIČIČOVÁ, Irena. *Proměny Hovorany*. 1. vyd. Obec Hovorany, ISBN – není uvedeno
- JEŽKOVÁ, Alena. *České nebe*. 1. vyd. Praha: Práh, 2012. ISBN 978-80-7252-362-7
- PINCHBECKOVÁ, Lesley. *Hry trochu jinak*. 1. vyd. Praha: Samuel, 2007. ISBN 978-80-86849-28-7
- SMAHEL, Rudolf a TROCHTOVÁ, Ludmila. *Katechetické hry pro děti a mládež*. 1. vyd. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 2001, ISBN 80-238-7227-3
- TALAFANTOVÁ, Česlava. *Jak Slovo na Velkou Moravu přišlo*. 1. vyd. Brno: Kartuziánské nakladatelství, 2013. ISBN 978-80-86953-96-0
- ZEDNÍČEK, Miroslav. *Kodex kanonického práva*. Dotisk 1. vyd. Praha: Zvon, 1994, ISBN 80-7113-082-6

Internetové zdroje

- Donátor.cz [online]. 2020 [cit.15-3-2020]. Dostupné z <https://www.donator.cz/podporit>
- Farnost-hovorany.cz [online]. 2020 [cit. 15-3-2020]. Dostupné z <https://www.farnost-hovorany/o-nas/hovorany.html>
- Farnost-hovorany.cz [online]. 2020 [cit. 15-3-2020]. Dostupné z <https://www.farnost-hovorany/z-historie-farnosti.html>
- Maria. In.apha.cz: Pomůcky [online]. 2020 [cit. 3. 12. 2020]. Dostupné z <http://in.apha.cz/file/122848/g-6-666b-panna-maria-48-zkracene-ks-ap.pdf>
- Poradna.crdm.cz [online]. 2020 [cit. 10-3-2020]. Dostupné z <https://Poradna.crdm.cz/zdravotnik/zdravotnik-na-detskych-akcich-1101>

Zdroje obrázků

- amazon.com [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z https://images-na.ssl-images-amazon.com/images/I/51f7j-sgvuL._AC_.jpg
- blogspot.com [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z https://1.bp.blogspot.com/-smT242jZ9ZQ/X-C0sqxVkmI/AAAAAAAAABbTo/DoXGodocCCtYC9-_RP-Ph03N7Uyc5UusEQCLcBGAsYHQ/c378f30cd80ec2ebd88759376c143f13.jpg
- blogspot.com [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z http://1.bp.blogspot.com/_mFMb7mCKHu0/TR6S_G7wMOI/AAAAAAAAAOU/vQBUWkr72Xk/s1600/Mary+mother+of+god.jpg
- blogspot.com [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z https://1.bp.blogspot.com/-GeWNNwb21Yw/X5xPEfRbHRI/AAAAAAAAAqRQ/_Rv4RporAgAt4HsxddSHbnTgL3XoIgi5wCLcBGAsYHQ/s751/67582d579a88240b94c2ed5216d5a288.jpg
- blogspot.com [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z https://1.bp.blogspot.com/-Z7ApoRCeqQ4/Xx_dUDTcSmI/AAAAAAAAAGMc/3ACP-s7Uf-QT53MnQuX1ydhRE_OnQnxhQCLcBGAsYHQ/s344/cd78d4202f8192ccbcd5272ed3373ab3.jpg
- ceskatelevize.cz [online]. 2020 [cit. 4-12-2020]. Dostupné z <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1040392998-zvon-lukas/20135511055/>
- ceskatelevize.cz [online]. 2020 [cit. 4-12-2020]. Dostupné z <https://ceskatelevize.cz/porady/1023725369-cert-vi-proc/>
- decko.ceskatelevize.cz [online]. 2020 [cit. 4-12-2020]. Dostupné z <https://www.decko.ceskatelevize.cz/tajemstvi-stare-bambitky>
- etsy.com [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z https://i.etsystatic.com/18195780/r/il/de1974/2676167800/il_1140xN.2676167800_ry.jpg
- estav.cz [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z https://www.estav.cz/img/_/1073/velke/04a.jpg
- farnostorech.cz [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z <http://www.farnostorech.cz/file/f6f3462a91f842e7f8d0da48201d9905/99/Sv.%20V%C3%A1clav.jpg>
- filmfoto.osobnosti.cz [online]. 2020 [cit. 4-12-2020]. Dostupné z <https://www.filmfoto.osobnosti.cz/cisaruv-pekar-pekaruv-cisar-291273-852944>

- fineartamerica.com [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z <https://render.fineartamerica.com/images/rendered/default/print/6/8/break/images-medium-5/jesus-holding-joseph-munir-alawi.jpg>
- churchofjesuschrist.or [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z https://1.bp.blogspot.com/-smT242jZ9ZQ/X-C0sqxVkmI/AAAAAAAAABbTo/DoXGodoCCtYC9-_RP-Ph03N7Uyc5UusEQCLcBGAsYHQ/c378f30cd80ec2ebd88759376c143f13.jpg
- kc.biskupství.cz [online]. 2020 [cit. 25-11-2020]. Dostupné z <https://www.kc.biskupství.cz/storage/f/Cyryl-a-Metodej/Jaky-poklad.pdf>
- kc.biskupství.cz [online]. 2020 [cit. 25-11-2020]. Dostupné z <https://www.kc.biskupství.cz/storage/f/Cyryl-a-Metodej/O-zasadním-rozhodnutí.pdf>
- kingdomsalvation.org [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z <https://www.kingdomsalvation.org/es/wp-content/uploads/Ellos-sale-del-arca-con-los-animales.jpg>
- kinobox.cz [online]. 2020 [cit. 4-12-2020]. Dostupné z <https://www.kinobox.cz/foto/clanek/15735-kinobox-cz-restituce-film-kostka-aristokratka>
- learnreligions.com [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z [https://www.learnreligions.com/thmb/ZJciIE_3_3X_Cj_h4x2lhinvOK4=/768x0/filters:no_upscale\(\):max_bytes\(150000\):strip_icc\(\):format\(webp\)/JacobsLadder-461895321-43ec06ee319442e6b7aa32f989abcb9d.jpg](https://www.learnreligions.com/thmb/ZJciIE_3_3X_Cj_h4x2lhinvOK4=/768x0/filters:no_upscale():max_bytes(150000):strip_icc():format(webp)/JacobsLadder-461895321-43ec06ee319442e6b7aa32f989abcb9d.jpg)
- mapy.cz [online]. 2020 [cit. 25-11-2020]. Dostupné z <https://www.mapy.cz/zakladni?x=16.1189891&y=49.6495989&z=16&source=muni&id=5253>
- ncartmuseum.org [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z https://ncartmuseum.org/images/ncma/art/large-1024-768/57_21_1.jpg
- netdna-ssl.com [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z https://designrshub-designrshub.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2012/07/02_david_and_goliath.jpg
- oxfordbiblechurch.co.uk [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z <https://oxfordbiblechurch.co.uk/images/stories/cap3/moriah-book21.jpg>
- prahahrave.cz [online]. 2020 Poslední změna 20. 11. 2019 [cit. 3-12-2020]. Dostupné z <https://www.prahahrave.cz/zajimavosti/karel-iv-jako-sberatel-drahokamu-a-svatovaclavska-koruna/zajimavosti/karel-iv-jako-sberatel-drahokamu-a-svatovaclavska-koruna/>

- rgdn.info [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z <https://rgdn.info/assets/uploads/images/photos/5ec44-blagovesthenie-48-.jpg>
- simplesite.com [online]. 2020 [cit. 2-2020]. Dostupné z http://cdn.simplesite.com/i/68/87/286541531940751208/i286541539283494512._szw1280h1280_.jpg
- sredniawies.pl [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z <http://www.sredniawies.pl/czulnia2/wojciech.jpg>
- wikimedia.org [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/ee/Bartolomeo_Montagna_-_Saint_Paul_-_Google_Art_Project.jpg/1200px-Bartolomeo_Montagna_-_Saint_Paul_-_Google_Art_Project.jpg
- wordpress.com [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z <https://adaughtersgiftoflove.files.wordpress.com/2019/08/39e7902dd360aa45df55c7785985306d.jpg>
- wordpress.com [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z <https://avangelista.files.wordpress.com/2010/11/holy-ghost.jpg>
- wordpress.com [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z <https://ccyeshuaemporgues.files.wordpress.com/2019/08/14.jpg>
- zamek-lembark.cz [online]. 2020 [cit. 4-12-2020]. Dostupné z <http://www.zamek-lembark.cz/cs/cs/fotogalerie/6108-exteriery>
- zdislava.cz [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z https://www.zdislava.cz/wp-content/uploads/pravy_01.jpg
- zemepis.com [online]. 2020 [cit. 25-11-2020]. Dostupné z <https://www.zemepis.com/smkrajem.php>
- zlate-mince.cz [online]. 2020 [cit. 10-12-2020]. Dostupné z https://www.zlate-mince.cz/mince/Anezka_ceska.jpg

Informace získané osobním kontaktem

- Téma: Aktivity ve farnosti. Informace poskytl ICLic. Mgr. Jiří Janoušek, farář farnosti Hovorany, Hovorany 10. 3. 2020
- Téma: Náboženství ve farnosti. Informace poskytl ICLic. Mgr. Jiří Janoušek, farář farnosti Hovorany, Hovorany 10. 3. 2020

Seznam příloh

Příloha 1 – Biskupství brněnské – tabulky o účasti na mši svaté

Příloha 2 – Plakátek

Příloha 3 – Dopis rodičům

Příloha 4 – Formuláře pro rodiče

Příloha 5 - Režim dne

Příloha 6 – Jídelníček

Příloha 7 – Kartičky na jednotlivé dny

Příloha 8 – Výsledková listina

Příloha 9 - Pravidla

Příloha 10 – Obrázky ze života Panny Marie

Příloha 11 – Modlitba Zdravas Maria

Příloha 12 – Události ze života Panny Marie

Příloha 13 – Otázky Pravda nebo lež

Příloha 14 – Nápis Pravda

Příloha 15 – Nápis Lež

Příloha 16 – Kartičky s čísly

Příloha 17 – „48“ – Otázky ke hře

Příloha 18 – Sourozenecké dvojice

Příloha 19 – Hlaholice

Příloha 20 – Text v hlaholici

Příloha 21 – Mapa okolí

Příloha 22 – Mapa Evropy za doby Velké Moravy

Příloha 23 – Obrázky postav z Bible a světců

Příloha 24 – Scénka

Příloha 25 – Rozstříhaná písmenka

- Příloha 26 – Informace o životě sv. Zdislavy
- Příloha 27 – Silueta sv. Zdislavy
- Příloha 28 – Atributy sv. Zdislavy
- Příloha 29 – Děti sv. Zdislavy
- Příloha 30 – Zámek Lemberk
- Příloha 31 – Obrázky z pohádek
- Příloha 32 – Naši světci
- Příloha 33 – Mapa krajů ČR
- Příloha 34 – Svatováclavská koruna
- Příloha 35 – Dopis sv. Kláry
- Příloha 36 – Pracovní list k bylinkám sv. Anežky
- Příloha 37 – Bylinky sv. Anežky
- Příloha 38 – Pozdravy
- Příloha 39 – Liturgické předměty
- Příloha 40 – Věty o světcích
- Příloha 41 – Jména svatých

Všechny přílohy jsou na přiloženém CD.